LAIKAS

Nr. 153 IX M.

"EL TIEMPO" — SEMANARIO LITUANO — 24 DE NOVIEMBRE — LAPKRIČIO 24 D. 1955

TAIKOS VARDAN

VASARIS VĖJAS ŠIAURIU VIRTO...

Pavasarinė didžiųjų ketvertuko konferencija Ženevoje visame plačiame pasaulyje buvo sutikta su viltimi ir lūkesčiais. Imta net galvoti, kad ištiesų įmanoma vakarams susitarti su Maskva, kad šioje konferencijoje gerų norų rodė net Bulganinas. Tuo būdu gimė ir „Ženevos dvasios" pavadinimas, turėjęs galutinai pašalinti „šaltojo karo" pavojus ir grąsinimus. Tuo tarpu „Laikas" savo skiltyse jau tada pažymėjo, kad ir iš šios didžiųjų ketvertuko konferencijos negalima laukti nieko gero, nes tarimasis su Maskvos budeliais yra betikslis, kaip tai aiškiai rodo ir Pabaltijo valstybių su Kremliaus „raudonasiais carais" pasirašytieji susitarimai. Maskvos tikslai visad vienodi — užvaldyti visą pasaulį. Todėl ir visos dar įvyksiančios konferencijos jau iš anksto pasmerktos nepasisekimui.

Nenuostabu todėl, kad ir minėtųjų keturių valstybių užsienio reikalų miinsterių pasitarimai. Ženevoje prasidėję š. m. spalių mėn. 27 d. ir trukę maždaug trejetą savaičių. — pasibaigė nepasisekimu. Nebuvo susitarta dėl Vokietijos sujungimo. Nieko nesutarta dėl Europos saugumo bei nusiginklavimo, gi santykių vakarų su rytais klausime geležinė uždanga pasirodė tokia sunki, kad didžiųjų ketvertuko pavasariniai „Ženevos dvasios" vėjai virto žvarbiu šiauriu. Šios užsienio reikalų ministerių konferencijos nepasisekimas Anglijoje ir Prancūzijoje buvo sutiktas su nusivylimu, tuo tarpu JAV linkstama galvoti, kad dėl to nesą reikalo nusiminti, nes nors ir nepasiekta jokio susitarimo, tačiau ir po šios konferencijos vakariečių padėtis nepablogėjusi, nes buvę aiškiai parodyta visam pasauliui JAV, Anglijos ir Prancūzijos norai įgyvendinti psaulyje taiką. Nepasisekė — reikia turėti kantrybės ir nepamesti ryžto. Drįstame manyti, jog tai gerokai vaikiška galvosena, jei nuoširdi ir atvira.

ELGETA SIŪLO LAZDĄ...

Kai Ženevoje Molotovas su bolševikišku suktumu nėrėsi iš kailio įtikinėdamas vakariečius Maskvos tikslų taikingumu, kiti du Kremliaus raudonieji „taikos balandžiai", — Bulganinas ir Chruščiovas, — rengėsi kelionei į Indiją. Iš spaudos žinome, kad šie du „draugai" prie Mahatmos Gandhi paminklo, padėjo rožinį vainiką. Nebūtų tai nuostabu, nes Gandhi yra vienas didžiausių Indijos vyrų ir kovotojų už nepriklausomybę. Tačiau Kremliuje šis didžiulis vyras yra laikomas liaudies priešu ir reakcionieriumi, kaip tai aiškiai pažymima ir paskutinėje Sovietų enciklopedijoje. Tuo būdu, nusimaudami batus, pagal Indijos paprotį, — su pilkomis kojinėmis žygiavo pagerbti „liaudies priešą". Neabejojame, kad šis Bulganino ir Chruščiovo 50 metų žygis be batų yra ironija. Du kraujuoti budeliai su rožių vainiku prie didžiulės pasaulinio masto asmenybės kapo. Du prievartos ir smurto atstovai savo „pagerbimu" išniekina atminimą Mahatmos Gandhi, kuris savo gyvenimu, elgesiu ir mokslu yra pasmerkęs smurtą ir terorą.

Juk tik atvykęs į Indiją, Bulganinas pasiūlė ministeriui pirmininkui Nehru komunistinius Sovietų Sąjungos atominius laimėjimus taikiems tikslams „širdingos lygybės pagrindu ir abiejų tarpusavės gerovės naudai", taip pat ir ūkinę pagalbą 4 000 milijonų rupijų vertės. Žinodami gerai koks skurdas ir nepriteklius viešpatauja Bulganino ir Chruščiovo „plačioje tėvynėje", manome, kad šiuo atveju visiškai tinka lietuviškas priežodis apie ubago lazdą.

Visiems yra žinomas Indijos noras būti tarpininku vakarų ir rytų idėjų susitikime, pačiai neprisidedant nei prie vienų, nei prie kitų. Tuo būdu ši Bulganino ir Chruščiovo kelionė ir jų pažadai be abejonės yra gana stiprus masalas indams priartėti prie Maskvos, gi Maskvai suartėjimo atveju — stambus atramos punktas prieš Kinijos neaiškius ir abejotinus norus suartėti su vakarais. Šis Maskvos žygis atidžiai sekamas Vašingtono ir Londono.

DAR VIENAS GRANDINĖS NARYS

Bagdade tik ką prasidėjusią Vidurio Rytų Pakto konferenciją, kurioje dalyvauja Turkijos, Irako, Irano ir Pakistano ministeriai pirmininkai ir Anglijos užsienio reikalų ministeris, galima būtų pavadinti vienu apsaugos prieš Sovietų Sąjungos grąsinimus grandinės žiedu. Šioje konferencijoje yra numatyta sudaryti Bagdado pakto nuolatinę tarybą, susidedančią iš minėtųjų valstybių ambasadorių. Manoma taip pat, kad būsiančios sudarytos taip pat karinė ir ekonominė tarybos. Be jau minėtų pakto dalyvių, šioje konferencijoje stebėtojų titulu dalyvauja taip pat ir JAV valstybių politinis ir jūrų laivyno atstovas. Šios konferencijos reikšmė yra didelė, ypač turint galvoje, jog tariamasi kaip tik tuo pačiu metu, kai Bulganinas ir Chruščiovas „taikiais" tikslais važinėjasi po Indiją. Be abejonės, ir vakariečiai negali pamiršti, jog geriausias būdas apsisaugoti nuo karo yra tinkamai pasiruošti karui.

Netenka pamiršti taip pat, kad ši Bagdado pakto dalyvių konferencija svarbi netik karine prasme, bet ir savo ekonomine reikšme, nes Irano ir Irako petrolio šaltiniai ne tik taikos metu yra reikšmingi vakariečiams. Jų svarba karo atveju tampa gyvybinė laimėjimui patikrinti.

— *a. b. c.* —

Šv. Cecilijos Choras Lietuvių Salėje Jubilėjinio Koncerto Metu. Dirigituoja muz. Vaclovas Rymavičius, prie piano — Eugenija Čikštaitė.

LIETUVOS KARIUOMENĖS ŠVENTĖS PROGA

(GEN. STASYS RAŠTIKIS)

Nepriklausomoje Lietuvoje per dvidešimt su virš metų lapkričio 23-čioji diena būdavo minima, kaip Lietuvos kariuomenės šventė. Mat, tą dieną, t. y. 1918 m. lapkričio 23 d. Lietuvos sostinėje Vilniuje buvo išleistas pirmasis įsakymas atgimusios Lietuvos kariuomenei. Taigi, tai buvo oficiali mūsų kariuomenės pradžia.

Kovose už Lietuvos nepriklausomybę Lietuvos kariuomenė atliko labai svarbų uždavinį. Ji apgynė jaunos besikuriančios Lietuvos respublikos laisvę ir nugalėjo visus tada mūsų žemę puolusius priešus — rusų bolševikus, vokiečių bermontininkus ir lenkus. Kova buvo sunki. Ji pareikalavo daug kruvinų aukų. Ir tos aukos drąsiai buvo sudėtos ant Lietuvos aukuro. Apie keletą tūkstančių geriausių mūsų karių, karininkų ir kareivių, paguldė savo galvas kruvinų kautynių laukuose; keli šimtai karių visai neteko sveikatos ir liko karo invalidais; keli tūkstančiai karių buvo sunkiai ar lengviau sužeisti. Kova buvo atkakli, sunki ir nelygi, bet tikslas buvo pasiektas: Lietuva liko laisva ir nepriklausoma valstybė. Kova buvo laimėta, nes visa tauta vieningai stojo savo laisvę ginti. Išoriniuose ir vidaus frontuose tada kovojo visi — jauni ir seni, vyrai ir moterys, inteligentai ir beraščiai, ūkininkai ir darbininkai, profesoriai ir studentai, mokytojai ir moksleiviai, politikai ir kariai, prityrę veteranai ir vos subrendę jaunuoliai, pasauliečiai ir dvasininkai, įvairių politinių įsitikinimų bei organizacijų atstovai. Žodžiu, visi. Tai buvo vieningas visos lietuvių tautos žygis už savo protėvių žemę, už savo tautos laisvę ir už savo valstybės nepriklausomybę. Tėvynės meilė, tautinė vienybė, pasiryžimas ir kovos dvasia padarė beveik stebuklą.

Kovoms už Lietuvos nepriklausomybę pasibaigus, vieni kariai grįžo į civilinį gyvenimą, dirbti tautos kūrybai ir pažangai, kiti liko ir toliau tarnauti savo kariuomenėje.

Taikos metu Lietuvos kariuomenė buvo tarytum skydas, kurio priedangoje galėjo labai gražiai pasireikšti visos tautos pažanga ir kūryba.

Bet ir pati kariuomenė taikos metu neįsėjosi ant laurų. Ji dirbo, ir labai sunkiai dirbo, besirengdama ateičiai. Ji pati mokėsi, modernėjo, ginklavosi fiziniais ir moraliniais ginklais. Per visą laiką per jos eiles perėjo apie 300.000 lietuvių vyrų, kurie buvo paruošti krašto ginybai, buvo sustiprinti fiziniai ir dvasiniai ir paruošti civiliniam gyvenimui, nes daugeliui tų vyrų kariuomenė davė naują specialybę ar amatą į rankas. Plačiai buvo išvystytas karių švietimo darbas. Paskiausiais nepriklausomybės laikais į kariuomenę atvykstančių naujokų tarpe dar būdavo iki 5 — 7% analfabetų, t. y. nemokančių nei skaityti nei rašyti. Iš kariuomenės išeidami į atsargą, visi šie vyrai jau nebebuvo beraščiai. Nemažas skaičius moksleivių ir studentų gaudavo iš kariuomenės stipendijas ir galėdavo studijuoti aukštuosius mokslus Lietuvos ir užsienio universitetuose ir kitose aukštose mokyklose. Juk ne paslaptis, kad ir šiandien lietuvių tremtinių tarpe turime ir tokių gerų profesorių, garsių gydytojų ir kitų aukštos kvalifikacijos specialistų, kurie už įsigytą mokslą turi būti dėkingi Lietuvos kariuomenei.

Graži ir garbinga buvo Lietuvos kariuomenė. Dėja, 1940 metais ją ištiko didžiausia tragedija. Rusų bolševikų raudonajai armijai okupuojant Lietuvą, buvo susidariusios tokios sąlygos kad mūsų kariuomenė negalėjo ginkluotai pasipriešinti Lietuvos nepriklausomybės priešui. Kaip tai įvyko, daugiau ar mažiau žinome. Tačiau, būkime teisingais teisėjais ir nekaltinkime kariuomenės ir karių už tai, už ką jie yra visai nekalti. Juk tada kariuomenė drausmingai įvykdė tai, ką tuometinė (1940 m. birželio mėn.) nepriklausomos Lietuvos politinė ir karinė vadovybės buvo įsakiusios. Kariuomenė Lietuvoje buvo ne kažkokia atskira savarankiška ir nuo nieko nepriklausanti respublika, ne, ji buvo tik vienas iš daugelio paklusnių įrankių Lietuvos Respublikos Prezidento ir Lietuvos vyriausybės rankose. Netenka ginčytis, kad visuose krašto gynimo reikaluose svarbią rolę vaidino, ar bent turėjo vaidinti, ir pačios kariuomenės vyriausioji vadovybė. Tad būkime teisingi: jei norime kritikuoti, tai kritikuokime tuometinės Lietuvos politinę ir karinę vadovybes, kurioms tenka visa atsakomybė už padarytus sprendimus, bet ne tūkstančius nekaltų karininkų ir kareivių, nuo kurių tie sprendimai visiškai nepriklausė.

Tais pačiais 1940 metais Lietuvos kariuomenė buvo išformuota. Taigi, šiais metais sukanka jau visas penkiolika metų nuo anų tragiškų įvykių.

Stovėdami naujų pasaulinio masto įvykių išvakarėse ir minėdami šią liūdną mums sukaktį, ir Lietuvos kariuomenės įsteigimo 37 metų sukaktį, pagerbkime visas mūsų karių kruvinas aukas, sustiprinkime viltį į naują Lietuvos prisikėlimą ir, kankinamos bei žudomos savo tautos akivaizdoje, dar labiau pasiryžkime kovoti už tautos laisvę taip atkakliai ir vieningai, kaip 1919 metais mūsų tėvai ir daugelis mūsų pačių kovojo.

Lietuvos kariai parado metu.

Lietuvos Ministerio Sveikinimas Šv. Cecilijos Chorui.

Jo Malonei
Ponui V. Rymavičiui,
Šv. Cecilijos Choro Dirigentui
Buenos Airese.

Didžiai Gerbiamas Pone Chorvedi,

Šv. Cecilijos Choro XXV metų sukaktuvių proga labai man malonu nuoširdžiai pasveikinti Tamstą ir visus Tamstos taip sekmingai vadovaujamus choro dalyvius.

Daug kartų asmeniškai džiaugiausi Šv. Cecilijos Choro puikiai išpildomomis skambiomis giesmėmis ir dainomis, kurios žadino mūsų dvasinius ir tautinius jausmus ir teikė mums daug paguodos ir ryžtingumo mūsų nelaimių metuose.

Šių reikšmingų sukaktuvių proga linkiu Šv. Cecilijos Chorui ir to Choro Kūrėjui ir Dirigentui ir Kompozitoriui ilgiausių metų, sekmingos darbuotės ir kuogreičiausiai sulaukti to momento, kada galėsite su savo dainomis pasirodyti išlaisvintoje Lietuvos sostinėje ir išpildyti „Vasario 16 dieną..."

Dr. K. Graužinis
Lietuvos Ministras

Montevideo, 1955 m. lapkričio 8 d.

REVOLUCION Y ENSEÑANZA RELIGIOSA

La enseñanza religiosa —suprimida por el régimen depuesto cuando entró a perseguir abiertamente a la Iglesia— fue implantada en el plano nacional por un decreto-ley del gobierno nacido de la revolución de 1943. Entendía el gobierno satisfacer las aspiraciones legítimas de una gran masa de población católica, desoídas durante años desde la famosa ley 1420. En las provincias —varias de ellas por lo menos— la enseñanza religiosa databa de mucho antes, puesto que en esta época dichosa en que una sombra de federalismo todavía supervivía cosas así eran hechos. Al presentarse a elecciones el régimen depuesto, recogió en su bandera, junto con otras aspiraciones legítimas —basta recordar la aspiración de las masas obreras a una mayor justicia y dignidad del trabajo— la aspiración de los católicos a la enseñanza religiosa. Este oportunismo engañó a muchos, que tendrían que aprender en la dura experiencia cómo se los habia comprado, explotando sus más caros sentimientos. Sólo algunos clarividentes reconocieron entonces lo que tenía de maquiavélico. Si recordamos estos hechos es para hacer notar, frente a lo que parece ya una campaña organizada que se manifiesta en varios sectores de la vida nacional, los siguientes puntos: 1º) No es exacto que la implantación de la enseñanza religiosa sea invento peronista: con anterioridad estaba ya sancionada en varias provincias y lo había sido en el plano nacional por decreto-ley del gobierno revolucionario de 1943. 2º) Aunque hubiese sido sancionada por el gobierno peronista esto nada prejuzga acerca de la legitimidad o ilegitimidad de las aspiraciones sobre que se fundó. Si estas aspiraciones fueron entonces legítimas es, por lo menos probable, que todavía continúen siéndolo y una revolución cuyo ideario anhela satisfacer las legítimas aspiraciones de los argentinos no puede eludir el planteárselas y si las encuentra legítimas satisfacerlas en la forma más ecuánime posible. No es lícito por lo tanto querer ahogar este planteo con slogans retomados a los caducos años del 1900. Repetir que "enseñanza religiosa igual oscurantismo igual tiranía, etc." o "laicismo igual progreso igual ciencia igual libertad igual democracia, etc." es, a más de anticuado, demagógico y por el camino de la demagogia no debemos entrar, pues después de la experiencia pasada sabemos amargamente cual es su término.

Ni creemos que el deber de la hora, que es trabajar por la unión de la familia argentina en la libertad y la igualdad, sea traicionado si se plantea el problema de la enseñanza religiosa. Se dirá que ésta representa sólo intereses de grupo y que la hora actual, si no exige renunciar a la defensa de los principios sustentados en los diversos grupos, exige no comprometerse en una empresa para apuntalar intereses de grupo. Estamos de acuerdo con el principio, cuando los intereses particulares pueden pasarse por alto, porque debajo de ellos late un común divisor al que pueden reducirse. ¿Pero es éste el caso de la enseñanza religiosa? Un grupo, los católicos —a quien los acontecimientos han mostrado suficientemente representativos de una realidad social y viva del país— no quieren enseñanza laica, la quieren religiosa. Otro grupo —lo suponemos igualmente representativo— quiere enseñanza laica, no la quiere religiosa. ¿Cuál es el mínimo común divisor? ¿La enseñanza laica? Es absurda. O digámoslo en otra forma: la enseñanza religiosa no es interés de todos pero lo es de un grupo. La enseñanza laica lo mismo. Según el principio anterior, puesto que hay que sacrificar los intereses de grupo, habrá que sacrificar el interés religioso y habrá que sacrificar también el interés laico: que la enseñanza sea ni laica ni religiosa. ¿Es posible? Personalmente creemos que sí y volveremos in extenso sobre ello. Pero no es esto lo que de momento interesa. Sólo queremos mostrar el sofisma que se oculta bajo el llamamiento patriótico a renunciar a intereses calificados como intereses de grupo, renuncia que favorece en última instancia el patriotismo... de los intereses del propio grupo. La enseñanza religiosa no es, pues, un tópico que se pueda aventar del temario en la hora en que buscamos bases para la normalidad y la convivencia de los argentinos. La revolución no es de nadie en particular: no es de los católicos, tampoco es de los laicistas. Sin embargo un viejo pleito separa las dos concepciones de la vida y sólo si se llega a solventarlo se podrá esperar tranquilidad en la vida pública. ¿No ha llegado el momento de rever serenamente el pasado y tratar de hallar la solución? No a expensas de unos pero tampoco en beneficio de los otros. Para esto es indispensable tratar el tema, no eludirlo. Aunque con la moderación, la ecuanimidad y hasta diría el sentido común de quienes quieren no comerse el uno al otro, sino entenderse.

CRITERIO No. 1247

Okupuotoje LIETUVOJE

Grįžę vokiečiai atskleidžia bolševikinę tikrovę

Didžiulės priverčiamojo darbo stovyklos yra įrengtos miškuose tarp Košvalo ir Pečioros, pačiuose šiauriausiuose rajonuose. Didžiuliuose miškuose imtinai turi kirsti mišką ar dirbti prie kitų miško darbų. Ilgesnį laiką vienoje iš tų stovyklų dirbęs Tilžės vokietis P. Bos sakosi žinąs ten buvus apie 100 lietuvių. Kai kurie lietuviai ten gavę laiškus iš savo artimųjų, ištremtų į Sibirą.

MORDAVIJOS STOVYKLOSE

Mordavijos stovyklose daugiausia yra ukrainiečių, antroj vietoj eina lietuviai, paskum latviai ir kitos tautybės. Didesni lietuvių transportai į Mordavijos stovyklas buvo atgabenti 1953 metais — daugiausia jaunesnio amžiaus abiejų lyčių mūsų tautiečių, tarp kurių buvo nemaža ir nepilnamečių. Vienoje iš jų sėdėjęs ir nepilnametis Kęstutis Bartuška, kurį pernai paleidę. Bet dar tebebūdamas stovykloje jis gavo žinių, kad ištremtos į Sibirą sesuo ir motina. Vienoje iš Mordavijos stovyklų iki 1953 m. buvo laikomas ir buv. teisingumo min. St. Šilingas, kuris laikėsi labai gerai ir fiziškai nepalūžo. Vėliau buvo perkeltas kitur. **Mordavijoje esama apie 20 stovyklų, kuriose laikomi mūsų tautiečiai.** Daugiausia jiems tenka dirbti prie medžio darbų, siuvyklose, plytinėse ir kitur. Įvairiose Mordavijos stovyklose laikomi: apie 50 m. amžiaus tauragiškis Antanas Butkus, apie 30 m. amžiaus Alfonsas Bučinskas, kauniškis Juozas Malinauskas, Petras Petruškevičius, Kauno šv. Antano bažnyčios klebonas, kun. Želvys ir kt.

Karagandos moterų stovyklose kiekvienoje vis rasime po 120 — 130 lietuvaičių. Daugiausia — tai vis jaunos moterys ar merginos, apkaltintos ir nuteistos už ryšių palaikymą su partizanais ar varymą antibolševikinės propagandos. Žinomos pavardės kauniškių Balčiūnienės. Paleistieji teigia, kad **moterų darbo vergų stovyklose iš visų pabaltiečių moterų ar mergaičių daugiausia randama lietuvių, mažiau latvių, o visai maža esčių.** Iš Sibiro į Klaipėdą paleista Mėta Vytienė. Ji turėjo dirbti iki 1952 m. Kamčatkoje, o vėliau Vorkutoje. Į Vokietiją jos neišleido, nors čia turi seserį. **Spassko stovykloje,** apie 40 km nuo Karagandos, esama nemaža lietuvių moterų, kurių daugumą sudaro mergaitės, teturinčios vos per 20 metų. **Visos neprarandančios nuotaikos, švenčiančios tautines šventes, dainuojančios lietuviškas dainas, labai gražiai sugyvenančios.** Spassko rajone laikytų vyrų mityba buvusi prastesnė, todėl iki 1950 m. labai daug jų mirę, tarp jų ir lietuvių. Moterų stovykloje, kuri yra netoli Sverdlovsko, pastaruoju metu tebuvę keli lietuviai, iš kurių du š. m. rudeniop paleisti ar perkelti į kuria kitą stovyklą. Pervi Uralsko stovyklų tremtiniai dirbę daugiausia prie statybos darbų.

Grįžusieji ar grąžintieji lietuviai kariai, dalyvavę batalijonuose ar policijoje, taip pat patekę bolševikams po kapituliacijos Kuršo žiede, buvo nuteisti 25 metams; daugiausia buvo sutelkti prie Baikalo - Taišeto miškų stovyklose. Ten buvo priskirti prie miškų kirtimo darbų. Tokių stovyklų ten yra 33.

LIETUVIŲ YRA NET IR KAMČATKOJE.

Šiaip Kamčatkos priverčiamojo darbo stovyklose vyrauja suomiai ir suomės. Lietuvių ten mažesnis skaičius negu Vorkutoje, Intoje ar Mordovijos stovyklose.

Grįžęs į Vokietiją 35 m. Helmutas Otto papasakojo, kaip jis turėjo keliauti net 18.000 km, kol pateko į Friedlandą. **5 metus jam teko dirbti aukso kasyklose Kolymoje.** Paties geležinkelio linijos gale Buchtavinove yra pereinamoji stovykla, skirta Kolymos kasykloms. Jis su 6.000 kitų suimtųjų buvo pristatyti į Magdaną, tos srities svarbiausią centrą. Indigirkos upę šiaurėje ir Magadaną jungia 1.800 km ilgio autostrada. Kolyma iki 1953 m. priklausė tiesiai sovietinei vidaus reikalų ministerijai, bet po Stalino mirties buvo sudaryta civilinė administracija, kurios priežiūroj gyvenimo sąlygos „laisvai įkurdintiesiems" ir net belaisviams šiek tiek pagerėjo. Kolymos srityje randama apsčiai Volframo, aukso ir kobalto. Arkagalos aukso kasyklose, maždaug 800 km į šiaurę nuo Magadano, šalia kasyklų įtaisytoje stovykloje **Helmutas Otto dirbo kaip vienintelis vokietis tarp lietuvių, latvių, estų, rusų, ukrainiečių ir kitų.** Maistas buvo menkas. Brigadai buvo skirta per dieną „išdirbio normą" — surasti 1 kg aukso. Kas dirbdavo rūpestingai ir turėdavo laimės, tai tiems pasisekdavo per dieną atlkti net ir savaitės normą. Tačiau ten auksas neturėjo jokios vertės. 100 gramų duonos buvo brangesni net už aukso gabalą.

Vienas Pabaltijo vokietis konvertitas, grįžęs į Vokietiją su kitais karo belaisviais, **pargabeno stulą, pasiūtą tremtinio lietuvio vyskupo, kurią tas įteikęs kaip dovaną Vokietijos katalikams.** Stulą gražiais lietuviškais ornamentais papuošė vienoje Uralo stovykloje laikytos lietuvaitės. Minimąją stulą parvežusį Pabaltijo vokietį apkrikštijo 1953 m. Didįjį penktadienį slovakas jėzuitas. Dovanu jam buvo įteiktas iš konservų dėžutės padarytas nedidelis kryželis, kurį jis turi pasikabinęs ant kaklo ir taip jį išsaugojo per visokias kontroles, rašo vokiečių „Deutsches Volksblatt". Bamberge leidžiamas „Heinrichsblatt", rašydamas apie lietuvio tremtinio vyskupo iš tolimojo Uralo darbo vergų stovyklos dovaną Vokietijos katalikams, pažymi, jog minimoji stula buvo pašventinta Vorkutoje. Ją paleistasis vokietis pargabeno įsisiuves į savo „vatinką". Dabar ji laikoma Koelno arkivyskupo kard. Fringso žinioje.

Mūsų tautiečiai, išgabenti į tremtį Sibire ar kitur Sov. Sąjungoje, daugiausia telkiami Vorkutos rajone, Krasnojarsko srity, prie Baikalo, Karagandoj ir kitur. Grįžusiųjų teigimu, **lietuviai tiek Vorkutoje, tiek kitur yra gerai susiorganizavę, turi savo vadovybę,** renka aukas, o kai kurie iš „laisvai gyvenančių", šiek tiek užsidirbę, iš gautojo uždarbio net siunčia namo, į Lietuvą, ypač kolchozuose vargstantiems artimiesiems. Pvz. vienoje stovykloje 10 mūsų tautiečių serga džiova — tai likusieji lietuviai, surinkę reikalingas aukas, arba šiaip maistu ir drabužiais jiems visokiais būdais padeda ir jais pasirūpina. Apskritai, lietuviai Sibiro tremtyje šiuo atžvilgiu žymiai pralenkia mūsų tautiečius laisvajame pasaulyje, kuriems turėtų būti tiesiog gėda, kaip jie menkai prisimena kitus savo tautos brolius, reikalingus jų pagalbos, arba per maža paremia pačią laisvinimo akciją.

Parvykęs į Vokietiją Villi Kitt, kurį laiką dirbęs Vokiečių pasiuntinybėje Kaune, o karo metais komisariate ir Vilniuje nuteistas 1952 m., papasakojo, kad tuo metu **Vilniaus kalėjime sėdėjo 16 mirtimi nubaustų lietuvių.** Du iš jų buvo išvesti ir sušaudyti, o kitiems 14 — mirties bausmė pakeista kalėjimu iki 25 metų. Lukiškių kalėjime laikytas Kaune gerai žinomas buhalteris Šimkus, labai religingas žmogus, kuris buvo nubaustas 25 metams tik už tai, kad subolševikėjusiam Jurbarko „kunigui", atkritusiam nuo Romos Katalikų Bažnyčios, parašė laišką, jį kritikuodamas. Minimasis „koegzistencijos" su bolševizmu šalininkas ekskunigis tą laišką įdavė bolševikų saugumui — ir už tai Šimkus buvo nubaustas 25 metais.

Atostogų namas Villa del Diquėje, kuriame stovyklaus lietuvių jaunimas.

Grįžusiems padėti numatoma parduoti apie 3 mil. atviručių su Helgolando vaizdais, o pačiame Helgolande pastatyti grįžusiems gyventi būstus už surinktuosius pinigus.

Sovietinnė „Pravda" Rytinėje Vokietijos zonoje įvestąjį bolševikinį režimą stato pavyzdžiu, kaip turėtų tvarkytis visa Vokietija. Tačiau grąžintieji iš Sibiro ir kitų stovyklų **vokiečių karo belaisviai duoda puikiausią atsakymą, ko gali „koegzistencijos" šalininkai tikėtis iš visokių nuolaidų bolševikams ir kokia yra tikroji sovietinė realybė.** Kadangi pažadėtieji karo belaisviai visi paleidžiami, tai vokiečiai tikisi, jog su laiku bus paleisti ir Sov. Sąjungoje dešimt kartų daugiau sulaikytųjų vokiečių civilių. Kiek jų ten liko?

Sovietai teigia apie 100.00. Tačiau paleistieji, gerai pažindami sovietinę tikrovę, atsako: jei bolševikai tvirtina, kad Sov. Sąjungoje tebuvo tik apie 10.000 karo belaisvių ir apie 100.000 civ. internuotųjų, tai reikia galvoti, jog mažiausia vokiečių ten yra bent dvigubai. Kai kurie iš jų nė dabar negali duoti jokios žinios savo artimiesiems Vak. Vokietijoje...

Paleidžiami austrai, vokiečiai, dalis japonų ir kitų. Bet kada bus paleisti lietuviai, latviai, estai, taip pat kiti ištremtieji ir kalinamieji **— kada jie galės grėžti kaip laisvi piliečiai į laisvas savo tėvynes? Ir koks tada būtų visų džiaugsmas, jei juos panašiai, kaip dabar 10 ar daugiau metų nemačiusius tėvų žemės vokiečius, galėtų pasitikti nepriklausomoj tėvų šalyje laisvi mūsų tautiečiai — tikri savosios valstybės šeimininkai...**

— — —

* Moscow, rugpjūčio 28 d. (AP) — Sovietų valdžia šiandien atsisakė duoti leidimą dviems Amerikos Kongresmonams lankyti Baltijos valstybes — Lietuvą, Latviją ir Estiją. Tie kraštai uždaryti amerikiečiams nuo jų karo - meto įkorporavimą į Sovietų Uniją.

Prašymą padavė Kongresmonas Joseph E. Holt (Rep. iš Californijos) ir Kong. John Rhodes (iš Arizonos — Rep.), kurie ką tik grįžo ištrumpos kelionės Ukrainoje.

Rusams mirtinas smūgis

Vokiečių kovos sąjūdžio paskelbusio karą nežmoniškumui, leidžiamas „Die Wahrheit" atspausdino škicus, **kaip sovietinei agresijai gali būti kirstas mirtinas smūgis.** Iš Groenlando sąjungininkų lėktuvai gali pasiekti sovietinius Arkties aerodromus per 3 val. ir 20 minučių, iš JAV — per 8 val. 20 minučių sovietinius atominių bombų atramos taškus už Uralo, iš D. Britanijos — per 2.40 min. pov. laivų bazes Murmanske, iš Prancūzijos — per 2 val. Leningrado geležies ir plieno centrą, iš prancūzų Maroko — per 4 val. 20 min. pramonės centrą aplink Maskvą, iš Tripolio — per 2 val. 10 min. naftos centrą Rumunijoje, iš Graikijos — per 1 val. Ukrainos ir plieno pramonės, iš Turkijos — per 3 val. plieno centrą Magnitogorske iš Saudi Arabijos — per 3 val. 20 min. pramoninius centrus anapus Uralo, iš Viduržemio — per 1 val. 20 min. naftos laukus prie Bakų, iš Filipinų — per 6 val. didžiąsias transportines sritis apie Omską, iš Okinavos — per 3 val. 40 min. sovietines bazes prie Baikalo ežero, iš Guamo — per 3 val. 40 min. pov. laivų bazę Vladivostoke, iš Japonijos — per 4 val. 30 min. svarbiausius kasyklų centrus, iš Didžiojo vandenyno salų — per 1 val. svarbiausias karo laivyno bazes prie Kamčatkos, iš Alaskos — per 1 val. 10 min. didžiuosius Sovietų aerodromus Sibire. Nuotoliai ir skridimo laikas apskaičiuotas pagal amerikiečių B — 47 ir A — J 2 sprausminius lėktuvus, per valandą vidutiniškai nuskrendančius apie 1.000 km.

Pentagonas, net neatsiklausęs NATO, pradėjo reorganizuoti amerikiečių ginklavimą ir karinę pramonę. **Numatyta trimis tarpsniais decentralizuoti svarbiausias karines įmones.** Decentralizavimas numatytas pravesti per 5 metus ir atseis apie 7 milijardus dolerių. Tik iš vienų Didžiojo vandenyno saulėtų pakrančių 260.000 ginklavimosi pramonės darbininkų bus perkelti į krašto vidurį. Armijos ministerio pareiškimu, JAV traukiasi į tyrus ir eina į požemį... Adm. Radfordas neseniai pareiškė, kad JAV nesvarbu kiekybinė persvara, bet kokybinė — ir JAV turi šį pranašumą. Laisvasis pasaulis turi blaiviai žiūrėti į Sovietų karinį pajėgumą ir jį realiai vertinti.

JAV gen. štabas yra šiais biudžetiniais metais numatęs oro laivyną iš 16.300 lėktuvų, turėtų š. m. vasario mėnesį, padidinti iki 22.900. Iš numatytų 130 eskadrilių 50 sudarytų tolimojo ir vidutinio skridimo bombonešiai, 36 — naikintojų bombonešių, 33 — naikintuvų ir 11 — transportinių dalinių. 96 nuolatos budėtų JAV teritorijoje, 16 Europoje ir Š. Afrikoje, 15 Tol. Rytuose ir 3 Panamos kanalo zonoje.

Didėjant baimei dėl galimo ateity atominio karo, specialistai apskaičiuoja, kad **14 vandenilio bombų užtektų sunaikinti tokiai teritorijai, kaip visa Vak. Vokietija.** Amerikiečių teritorija dėl gyventojų tirštumo yra daug lengviau pažeidžiama atominiais ginklais, kaip Sov. Sąjunga. Atominis ginklavimasis nepaprastu sparčiu eina toliau. Pačias pajėgiausias atomines bombas dabar gaminasi ir britai.

Chruščiovas nors ir pasisakydamas už „jėgų pusiausvyrą", betgi taip pat kaip įmanydamas stengiasi paspartinti sovietinių atominių ginklų gamybą, kad Sov. Sąjunga bent su laiku galėtų šioje srityje pasivyti amerikiečius. Bolševikai šaukia, kad reikia pirmoj eilėj uždrausti atom. ginklus, tuo tarpu patys ginkluojasi kiek tik galėdami. Vokiečių spaudos žiniomis, Nobelio laureatas prof. Powell, kalbėdamas Londone, pareiškė, kad **Amerika greičiausiai turinti 4.000, o Sov. Sąjunga 1.000 atominių bombų.** To skaičiaus pakaktų visiems svarbiausiems pramoniniams ir gyvybiniams centrams sunaikinti. Virš um Japonijos numestosios atominės bombos turėjo tiek pat sprogstamosios galios, kaip 20.000 tonų sprogstamosios medžiagos, o tuo tarpu viena vandenilio bomba galį būti sulyginta su 20 mil. tonų. Gen. Ridgway pareiškimu, „tarp 1958 ir 1962 m. JAV atominis aviacinis pranašumas neteks tos reikšmės, kurią dabar turi".

— — —

Gyvenimas šalia Dievo tai kančia, kurios negali vienas pakelti. Ir jei žmogus Dievo neranda ir nenori surasti, tada jis jieško ir suranda stabą.

Dostojevskis

Su nepaprastu pasisekimu šv. Cecilijos Choras paminėjo 25 metų gyvavimo sukaktį.

Kiekvienam nepaprastam ir neeiliniam dalykui žmogus smarkiai ruošiasi. Vieno žmogaus pasiruošimas svarbiam įvykiui jau didelis dalykas, bet kai kokiam nors įvykiui ruošiasi ne vienas žmogus, bet ištisas kolektyvas, tai pats pasiruošimas sunkesnis, bet ir gaunami pasiruošimo vaisiai didesni. Ruošėsi taip pat ir šv. Cecilijos choras, artėjant 25 metų sukakčiai, kad tas jubilėjus būtų kuo gražiau atžymėtas. Dažnos choro repeticijos artėjant choro sukaktuviniam koncertui rodė, kaip tas didžiausias Argentinoje meno vienetas nori patenkinti atvykusius svečius.

Štai, atėjo ilgai laukiama šventė. Visuomenė tos dienos laukė su nekantrumu, nes visi gerai pažino šv. Cecilijos chorą, žinojo jo nuopelnus Argentinos lietuvių kolonijai, todėl savo atsilankymu norėjo pagerbti minėtą Jubiliatą. Ta diena buvo lapkričio 12-toji. Lietuvių Salė buvo perpildyta, nežiūrint kad vasaros sezonas visus viliojo į gamtą. Įėjus į salę buvo jaučiama šventės nuotaika, nes scena skendėjo gėlėse, choristės su pakilusia nuotaika segiojo gėles, kiekvienas svetys buvo maloniai priimtas, palydėtas.

Sukaktuvinį koncertą atidarė „Lietuvos Aidai" radio valandėlės vedėjas Zeferinas Juknevičius, kuris taip pat buvo ir visos programos vedėjas. Jis nušvietė šv. Cecilijos choro veiklą, kurio sutrauktas mintis patiekiame atskirai šiame „Laiko" numeryje. Greitai pasirodė visas šv. Cecilijos choras, choro dirigentas kompozitorius Vaclovas Rymavičius, ir pradėjo koncertinę dalį. Padainavo: A. Vanagaičio — Mes padainuosim, St. Šimkaus — Vilniaus „Rūtai" ir Ko liūdi, sesele; V. Rymavičiaus — Tėvynės žemė, M. Petrausko — Dobilai. Minėtoms dainoms akompanavo Eugenija Čikštaitė ir Alfonsas Petraitis.

Po įžanginės koncerto dalies kalbėjo Aušros Vartų lietuvių parapijos klebonas kun. Pr. Garšva. Jis sveikino šv. Cecilijos chorą, iškeldamas minėto vieneto nuopelnus tautiniu, solidarumo ir vienybės bei religiniu atžvilgiu. Palinkėjo Jubiliatui dar didėti, stiprėti ir kasdien vis pilniau ir pilniau atlikti savo užduotį išeivijos gyvenime.

Baigus Klebonui sveikinimo žodį į sceną išėjo šv. Cecilijos choro kūrėja Uršulė Blumbergienė, gražus sopranas, kuri padainavo M. Petrausko — Birutė (arija iš op. „Birutė") ir J. Naujalio — Lietuva brangi. Pianu akompanavo muz. V. Rymavičius. Beto dainavo ir kita šv. Cecilijos choro solistė Antanina Žekytė, kuri išpildė muz. Vaclovo Rymavičiaus — Lietuvi, ar girdi ir A. Aleksio — Visuomet širdis surakinta. Pianu taip pat akompanavo V. Rymavičius.

Šv. Cecilijos Mergaičių choras padainavo J. Karoso — Moksleivių maršą, B. Budriūno — Tėviškėlė, G. Gilardi — Vidala ir J. Karoso — Pavasaris. Akompanavo: Eugenija ir Marytė Čikštaitės; Eugenija — pianu, o Marytė — fisharmonija. Šv. Cecilijos choro solistas Antanas Slančiauskas padainavo St. Šimkaus — Jaunųjų ūkininku giesmę ir A. Aleksio — Meile uždegta krūtinė. Pianu akompanavo V. Rymavičius.

Pasirodė koncerto metu ir trečias šv. Cecilijos choro vienetas — vyrų choras, kuris padainavo K. V. Banaičio — Žygis į Vilnių, muz. V. Rymavičiaus — Salve, Lietuva ir A. Vanagaičio — Ei, pasauli. Chorui akompanavo Eugenija Čikštaitė.

Užbaigai vėl į sceną išėjo mišrus šv. Cecilijos choras, padainuodamas: K. Kavecko — Daina, J. Stankūno — Kur namas mūs, Vl. Paulausko — Miškų gėlė, J. Stankūno — Balsingi lietuviai ir Vl. Paulausko — Žalgirio mūšis. Pianu akompanavo Eugenija Čikštaitė ir Alfonsas Petraitis.

Pasibaigus koncertui buvo vaišės surengtos organizacijų atstovams, o jaunimas salėje linksminosi iki ankstyvo ryto.

Nusipelniusį Jubiliatą sveikino daugybė organizacijų ir pavienių žmonių. Paminėtini: Dr. K. Graužinio, Lietuvos Ministro Pietų Amerikai sveikinimas, p. p. Anatolijaus ir Lucijos Andrijauskaitės Grišonų, p. Kazimiero Čibiro iš Montevideo; šv. Kazimiero Seserų sveikinimas iš Avellanedos, Rosario Lietuvių Klebono kun. Dr. Pr. Brazio sveikinimas, S. L. Arg. 6-tojo Skyriaus sveikinimas iš Kordobos, Lietuvių Bendruomenės sveikinimas iš Rosario, „Nemuno" Draugijos sveikinimas iš Berisso, „Aušros" choro sveikinimas iš Temperley, gen. T. Daukanto sveikinimas, Argentinos Lietuvių Prekybininkų ir Pramoninkų Sąjungos sveikinimas, Lietuvių Susivienijimo Moterų Skyriaus sveikinimas, Birutiečių Mergaičių sveikinimas. Šie sveikinimai buvo įteikti raštu. Beto žodžiu per patį koncertą dar sveikino Berisso „Mindaugo" Draugijos vardu p. Stundžia, Susivienijimo Lietuvių Argentinoje Draugijos vardu Vl. Šimoliūnas, „Laiko" vardu red. kun. A. Kleiva, „Birutės" Draugijos vardu O. Šilaikienė, Gyvojo Rožančiaus Dr-jos vardu — Buzienė, Argentinos Jaunimo Draugijos vardu — Matukas, Sporto Klubo „Kovas" vardu — L. Šaulys, ARLB CV vardu Ig. Padvalskis, Jaunųjų Skautų vardu — p. Apanavičius, Dr. J. Basanavičiaus vardo Lietuvių Centro vardu — pirm. A. Mičiūdas, „Aitvarų" vardu — p. V. Cibavičius, Vyčių Draugijos vardu — p-lė Kliaugaitė, ir p. A. Kevėža.

Į jubilėjinį koncertą buvo atvykusi iš Berisso 40 žmonių „Mindaugo" Draugijos ekskursija. Po koncerto Šv. Cecilijos choro dirigentui muz. Vaclovui Rymavičiui buvo įteiktas aukso medalis ir choristų pasirašytas pergaminas choro kūrėjai p. Uršulei Blumbergienei, solistams ir ilgamečiams choristams bei vadovybei sidabriniai ir visam chorui po gražų jubilėjinį medalį.

Nėra jokios abejonės, kad šv. Cecilijos choras mūsų lietuviškoje kolonijoje, Argentinoje, vaidina labai didelį vaidmenį. Galima būtų pavadinti, kad tai tikras lietuvybės nešėjas, nes jo nariai, kad būtų ir čia gimęs jaunimas, išmoksta lietuviškai, gerai solidariai dirbti gražų kultūrinį darbą ir religinėje dvasioje auklėtis.

Vertinant šv. Cecilijos jubilėjinį koncertą tenka pasakyti, kad buvo įdėta daug kruopštaus darbo tiek iš paties choro vedėjo p. Vaclovo Rymavičiaus tiek iš choristų pusės, todėl dainos buvo išpildytos taip, kad klausytojai negailėjo chorui gausių plojimų ir net ovacijų. Jeigu chore vieni balsai pajėgesni, o kiti silpnesni, tai tas išsilygina, turint mintyje chorą, kaip tam tikrą vienetą, kuriam išsilaikyti per 25 metus reikėjo ne vien stiprių meninių pajėgų, bet kartu ir stiprios ir ištvermingos dvasios žmonių. Vieni kitus papildydami sugebėjo stipriai atsistoti ant savo kojų ir paimti Argentinos lietuvių kolonijos meninį vairą į savo rankas. Visi žino, kokį vaidmenį vaidina šv. Cecilijos choras švenčių metu ir Radio Valandėlėje.

Džiugi naujiena, kad muz. Vaclovas Rymavičius pasiėmė iniciatyvą įtraukti net mažuosius į savo chorą, o tai sveikintinas dalykas. Mažieji turėtų atkreipti dėmesį ir išnaudoti gražią progą, nes chore ne tik bus lavinamas balsas, bet taip pat auklėjamasi lietuviškoje dvasioje.

Linkėtina Jubiliatui, šv. Cecilijos chorui, jo vadovybei, solistams ir pianistams žengti pirmyn, lavinti nariuose muzikinį skonį, nes turiningos muzikos tonuose skamba legendos, pasakų ir padavimų lobiai, didelių žygių planai, laimėtų laisvės kovų triunfo garsai, mirštančių už Tėvynę skausmai, gestančios saulės paskutiniai spinduliai, nakties padangių ramuma, audrų, lietaus ir perkūnų trenksmai bei meilės svajonių nemirštanti sapnai ir Amžinybės niekad, niekam ir niekur neužgęstanti aidai. Jūs turite kelti išeivijoje Tėvynės meilę, palydėti grįžtančius į mylimą Lietuvą išeivius su daina ir patiems grįžti, atlikus pilnai išblokšto ar iškeliavusio lietuvio misiją.

A. ILGESYS

Atnaujintas Antikomunistinis Blokas Argentinoje

(BLOQUE DEMOCRATICO ANTI - COMUNISTA DE LA REPUBLIKA ARGEN TINA)

Vėl atnaujina savo veikimą Demokratinis Antikomunistinis Blokas, turįs savo priešaky Junta Superior de Gobierno t. y. Valdybą iš Pirmininko, Brigados gen. (R. A.) Dr. Angel M. Paéz de la Torre, Vice - pirm. pulk. leit. Isaac F. Morel, maj. Luis V. Noailles ir prof. dr. Joaquin Campana; Generaliniu sekretoriu P.p. Enrique de Eboli ir Pedro F. Farias; sekretoriu dr. Filiberto Enrique de Madrid, ing. Aeronautico Cesaréo A. Matatagui ir leit. Carlos A. Noailles. Be to yra šeši nariai: Marcelo Peacan del Sar, dr. E. Vila, E. F. Tavella, dr. N. Heredia, M. B. Serra, H. Schmitt ir iždininkas dr. Pedro Mendiondou. Su kitataučiais palaiko ryšius Enrique de Eboli ir Pedro F. Farias.

Blokas turi šiuos tikslus: kova prieš komunizmą ir sušaukimas Pan Amerikos Kongreso Buenos Airese; kova del pavertgųjų tautų išlaisvinimo ir marxizmo jungo; demokratinis nussistatymas prieš totalitarizmą iš dešinės ar kairės.

Narių įrašymas priimamas Calle Peru 375 - 2do piso, B. Aires, vardu gen. de brigada A. Paéz de la Torre. Nariais priimami Argentinos piliečiai ir antikomunistinės kitataučių organizacijos.

Brigados generolas A. Paéz de la Torre yra žymus Argentinos karys, buvęs Augštosios Karo Tarybos narys, yra teisininkas, praktikuojantis katalikas; turi tris seseris vienuoles. Ponai F. de Eboli ir P. F. Farias yra žinomi Argentinos publicistai. Pirmasis buvo deputatu, antrasis dalyvavo taurptautiniuos kongresuose. Pulk. leit. Isaac Fernando Morel yra senas kovotojas prieš komunizmą ir garsus Argentinos karys. Lietuvius tame Bloke atstovauja gen. T. Daukantas.

DIDŽIAI GERBIAMAS PONE „LAIKO" REDAKTORIAU,

Pripuolamai perskaitęs „Argentinos Lietuvių Balso" 1034 nr. įžanginį, B. K. Algimanto parašu, laikau savo pareiga viešai pareikšti nuoširdžią užuojautą užgautiems p. p. Ig. Padvalskiui ir A. Šantarui dėl primetamos jiems „istoriškos atsakomybės".

Pareiškiu, jog jų dalyvavimą straipsny minėtame kitataučių sąjūdy savo laiku skatinau, kaip Kolonijai neišvengiamą reikalą. (Vadinas, aš, Teodoras Daukantas, nešu gal net didesnę atsakomybę). Esu nuomonės, kad visados Kolonijoje reikėtų asmenų, pasiaukojančių bendram labui, kaip ir buvo šituo atveju. Man yra gerai žinoma, jog nei vienas jų nejieškojo pasipelnijimo ir jo neturėjo.

Šis puolimas mane tuo labiau stebina, kad jiems primetamas „srovės interesas". Tuo tarpu pavarčius „A. L. B." ir „Laiko" numerius 1950-54 metų, imuos įrodyti prieš bet kokį tesimą, jog kai „Laikas" buvo labai santūrus „režimui", p. Norkaus redaguojamas „Argentinos Lietuvių Balsas" nesigailėjo riebiom raidėm spausdintų antgalvių - panegyrikų ir tai pirmame puslapy! Tai dėl šitos tiesos dabar reaguoju, nes įprastai venginu dalyvauti polemikoje. Jei būčiau pradžios mokyklos mokinys, gal pasakyčiau „Chupamedias", bet mes, Pone Kostai, esame seni, del to susilaikau. Stebinos...

Prašau priimti, Pone Redaktoriau, mano gilios pagarbos pareiškimą.

Teodoras Daukantas,

(FICC) Front Internacional contre le Comunisme Garbės Pirmininkas.

Avellaneda, 1955 m. lapkričio 22 d.

„KOVAS" — ANTRO IŠ EILĖS KREPŠINIO TURNYRO IR TAURĖS LAIMĖTOJAS

„KOVAS" — VICTORIA: 51 — 31

(Pirmas puslaikis 29 — 8).

Netikėta ir malonia staigmena visus sporto mėgėjus nustebino mūsų sportininkai, laimėdami „El Tala" suruoštą krepšinio turnyrą, kuris įvyko lapkričio 19 d. (šeštadienį), Aušros Vartų liet. parapijos sporto aikštėje. KOVAS į šį turnyrą gavo pakvietimą tik prieš tris dienas jam prasidedant, bet nežiūrint trumpo laiko pakvietimą priėmė. Dalyvavo trys krepšinio komandos: KOVAS, El Tala (turnyro rengėjas) ir stipri argentiniečių Victorijos ekipa, prieš kurią savo laiku, žaisdami nepilnos sudėties, buvo pralaimėję koviečiai. Šiuo kartu Kovo revanšas pavyko keliais atvejais — laimėjimas buvo pasiektas svarbiam susitikime, žaidžiant abiem komandom pilnu sudėčių ir pasiektų taškų santykiu, nes rezultatas 51 — 31, pats už save kalba.

Į finalą, burtų keliu, mūsiškiai pateko tiesiog be žaidimo. Pirmą vakaro susitikimą žaidė „El Tala" prieš Victoriją. Šio susitikimo laimėtoju išėjo Victorija ir finalinėse rungtynėse susitiko su Kovu.

Rungtynės pradedamos labai energingai ir kietai. Victorijos žaidikai pradeda labai kietą žaidimą. Tačiau koviečiai pasirodo tikrai sportiškai ir nekreipdami dėmesio į folavimus veda greitą ir gyvą žaidimą, kas tuoj atneša rungtynių pradžioj žymią taškų persvarą. Rungtynių teisėjas argentinas Pereli Angel imasi prieš Victorijos nekorektiškumą reikalingų priemonių ir žaidimas gauna normalų vaizdą.

Visi mūsų vyrai sužaidė labai gerai ir pelnytai laimėjo turnyrą ir puošnią taurę, kurią laimėtojui buvo paskyręs „El Tala" klubas. Kaip gynimas taip ir puolimas šiuo kart dirbo labai vieningai. Suprasdami rungtynių svarbą koviečiai sužaidė labai susitelkę, išnešdami pergalę prieš tvirtą priešą, kuris naudojo visas, net ir nesportiškas priemones, kad tik pasiekti laimėjimą. Netektų kalbėti apie pavienius mūsų komandos žaidikus, nes visi laimėjimui atidavė viską. Vieniems sekėsi geriau, kitiems blogiau. Tačiau didžiausią priešo gynimui slogutį sudarė Bandžius, kurį jie niekaip nejstengdavo uždengti ir kuris pats vienas surinko 18 taškų. Vidurio aikštės žaidimui ir kamuolio skirstymui puikiai vadovavo p. Cepelevičius. Nuo pastarųjų neatsiliko ir visi kiti žaidėjai. Kovas tą vakarą buvo nenugalimas!

Žaidėjai ir taškai: Kovas — Cepelevičius 10, Petronaitis 3, Bandžius 18, Vedegys 10, Rastauskas 2, Dijokas 4, Petraitis 8, ir Šaulys 0. Victoria: Suori 4, Bordolovich 0, Vilardi 0, Orlando 4, Pelrizzo 11, Gollfredi 0, Arraferia 2, Arena 0, Nafale 0. Kovas 51, Victoria 31.

„KOVAS"—BARRACAS CENTRAL 42 — 31.

Lapkričio 12 (šeštadienį). Aušros Vartų liet. parapijos sporto aikštelėje Sp. kl. „Kovas" krepšininkai turėjo rungtynes su Barracas Central komanda. Rungtynes be didesnių pastangų laimėjo koviečiai 42 — 31 rezultatu. Teisėjavo Z. Jaunius.

* **Apolinaras Naujokas,** Sp. klubo „Kovas" aktyvus narys, žaidė per sporto šventę prieš latvius tinklinį.

PADĖKA

Ponui J. Kanapinskui už padovanotą taurę, orinio varžybų laimėtojui, kuri buvo įteikta latviams, laimėjusiems orinio varžybas per Sp. kl. KOVAS surengtą Sporto Šventę ir p. J. Petraičiui už padovanotą puošnią taurę Sp. kl. KOVUI jo 5 metų sukakties proga, nuoširdžiai dėkoja

Sp. kl. „KOVAS" V-ba.

PRANEŠIMAI

1. Sekančios pamaldos Hurlingham, Palomar ir Caseros lietuvių kolonijoms įvyks „Merced" bažnyčioje, Caseros gruodžio 11 d., 11 val.

2. Nuo ateinančių metų sausio 1 d. iki balandžio 1 d. lietuviškose kolonijose pamaldų nebus. Pamaldos bus tik Aušros Vartų liet. bažnyčioje, Avellanedoje ir Villa del Diqueje, stovyklavimo metu.

3. Novena prieš Nekaltai Pradėtosios Dievo Motinos šventę, gruodžio 8 d., bus Aušros Vartų liet. bažnyčioje nuo lapkričio 29 d. iki gruodžio 7 d., 19,30 val. vakaro.

PAKARTOTA KAROLIO TETA

Lapkričio 19 d. Lietuvių Salėje per ALPP Sąjungos vakarą buvo pakartotas „Karolio Teta" veikalas, kuris su nemažesniu šiltumu publikos buvo sutiktas. Veikalą režisavo Kvirinas Runimas, žinomas mūsų kolonijos režisorius. Linkėtina veikalą pamatyti kitoms lietuviškoms kolonijoms.

PADĖKA

Arg. Lietuvių Šventos Cecilijos choras reiškia nuoširdžiausią padėką visiems prisidėjusiems prie sekmingo „Sidabro Sukakties" — 25 metų gyvavimo didingo minėjimo. O ypatingai nuoširdus ačiū taip skaitlingai publikos miniai, kuri savo dalyvavimu įrodė choro veiklos pritarimą ir duosniai aukodama choro reikalams, kai buvo segiojamos gėlės ir parduodama loterija. Beto padėka p. p. Survilams, Jaunimo Teatrui, Moterų ir Mergaičių Dr-jai „Birutė" ir „Vyčių" Klubui už puikias gėlių puokštes; p. p. Elenai ir Jonui Žekiams už paaukotas gėles; sekančioms organizacijoms už delegacijų prisiuntimą ir jų atstovų sveikinimą žodžiu: Berisso Lietuvių Katalikų Savišalpos ir Kultūros Dr-jai „Mindaugas", kurios delegacija susidėjo iš 40 asmenų ir įteikė dar artistinį pergamentą su parašu; Susivienijimui Lietuvių Argentinoje ir jos pirmininkui p. Vl. Šimoliūnui; Dr. J. Basanavičiaus vardo Lietuvių Centrui ir pirm. p. A. Mičiūdai; Laikraščiui „Laikas" ir jo redaktoriui gerb. kun. A. Kleivai; Lietuvių Bendruomenei ir jos pirm. Ig. Padvalskiui; Moterų ir Mergaičių Dr-jai „Birutė" ir atstovei p. Šilaikienei; A. L. Jaunimo Dr-jai ir vicepirm. p. A. Matukui; A. L. Jaunimo Klubui „Vytis" ir atstovei p-lei G. Kliaugaitei; Gyvojo Rožančiaus Brolijai ir pirm. p. E. Buzienei; Sporto Klubui „Kovas" ir atstovui p. L. Šauliui; Jaunesniųjų Skautų Brolijai ir vadovui p. Apanavičiui; Lietuvių Vyrų Kvartetui „Aitvarai" ir vedėjui p. V. Cibavičiui bei p. A. Kevėžai.

Už dalyvavimą ir sveikinimą raštu sekantiems asmenims ir organizacijoms: J. E. p. Lietuvos Ministrui P. Amerikai Dr. K. Graužiniui ir Poniai, Lietuvos Atstovybės sekretoriui p. A. Grišonui ir Poniai; rašytojui p. K. Čibirui, šv. Kazimiero Seserims Avellanedoje, Didž. Gerb. Rosario lietuvių Klebonui kun. dr. Pr. Braziui, p. Makauskui, sveikinusiam Rosario L. Bendruomenės vardu, p. P. Meilučiui, sveikinusiam Kordobos S. L. Arg. 6-tojo Skyriaus vardu, „Nemuno" Dr-jai Berisse, „Aušros" chorui Temperley, gen. T. Daukantui, S. L. Arg. Moterų Sekcijai, p. J. Čikštui, sveikinusiam ALPPS vardu, p-lei Alicijai Virgailytei, sveikinusiai Birutiečių Mergaičių vardu; p. p. Jakubkienei, Savickienei, Mačiulienei ir p-lei D. Šabūnaitei už pyragų ir tortų iškepimą; poniai M. Sturevičienei už gėlių segiojimą; p. Sturevičiui už kasos prižiūrėjimą, p. p. Matulioniui ir Robertui Blumbergui už tvarkos palaikymą; p. p. Kisieliui ir A. Baltrušaičiui už bilietų kontroliavimą ir p. Jakubkai už rūbinės prižiūrėjimą ir dar kitiems, kurių vardus per užsimiršimą gal nepaminėjome, nuoširdus lietuviškas ačiū.

Arg. Liet. Šv. Cecilijos Choro Valdyba

Laiškas iš Brazilijos

Mes čia nekartą lyg su pavydu žiūrime į Tamstas, argentinoje gyvenančius lietuvius: jūsų skaičius nedidelis, bet savo darbais, bent tautiškoje dirvoje, mus pralenkiate. Jūs ten turite ir tautos namus, muzėjus, ir jūsų laikraščiai keliariopai didesni (o tuomi ir svaresni!) už mūsų. Sakykite nuoširdžiai, padėję ranką ant širdies, ar jūs ten tarp savęs nė „nepasipešat", diplomatiškai neapsikoliojat. Mes be to negalime gyventi, kažin kaip darosi nuobodu.

Tiesa, ir mes turime nemaža organizacijų - organizacijėlių, kad jų skaičiumi gal ne ką atsiliekame nuo Tamstų, bet kad jų dauguma lyg ir mirusios sielos. Pamenate, kaip anuomet čičikovas Maskolijoj supirkinėjo „mirusias sielas"? Be abejo, pamenate kuo visa ta istorija baigėsi. Betgi čia istorija yra nepalyginamai baisesnė, nes liečia mus pačius, mūsų bendruomenę, mūsų tautą. Patarkite, ką daryti? Ką daryti, jeigu iš keliasdešimt tūkstančių mūsų tautiečių tik keliasdešimt, tik keli šimtai dedasi prie organizacijų, keli šimtai skaito savo laikraščius, pavarto lietuvišką knygą? Tūli, skaitą save kokiais tai viršžmogiais išdidžiais, net rūsčiai, tau pasiūlius laikraštį ar knygą, atrėžia:

— Tokio šlamšto aš neskaitau!

—Kodėl „šlamšto"? Iš kur T. žinai, kad menkos vertės knyga, jeigu išviso jų neskaitai?

Tačiau tautietis nenusileidžia.

— Iš viso, ar gali ką rimto mūsiškiai parašyti?!

Tačiau vakar, t. y. spalio 30 d. S. Paulyje įvyko nepaprastas atsitikimas, nes būrelis geros valios tautiečių, kurie atstovavo visas (išskyrius vieną) organizacijas, sudarė **Laikiną Organizacinį Komitetą**, kuris turi įkurti **Pasaulio Lietuvių Bendruomenę Brazilijoje.**

Mieli argentiniečiai! Pasidžiaukite kartu su mumis, nes **visame pasaulyje tik mes vieni „braziliokai"** prie tos Bendruomenės dar nebuvo prisijungę...

Dr. E. Draugelis

ŠV. CECILIJOS CHORO VEIKLA

(SANTRAUKA P. Z. JUKNEVIČIAUS KALBOS, PASAKYTOS ŠV. CECILIJOS CHORO JUBILĖJINIO KONCERTO METU).

Kada žmogus užbaigi kokį gražesnį, naudingesnį ir svarbesnį darbą, norisi truputį stabtelti ir atsigrįžus atgal pažvelgti, kas padaryta, kokia vaga išvaryta, prisiminti nugalėtas kliūtis. Rūpesčių ir vargų prisiminimas sudaro nejaukų jausmą, bet pamatyti vaisiai nejaukumą apvainikuoja džiaugsmu. Ypač mus džiugina, jeigu pažvelgus į praeitį matyti, kad darbas susilaukė sukaktuvinių metų.

Kaip tik šiemet Argentinos Lietuvių Šv. Cecilijos Choras susilaukė nepaprasto jubilėjaus — 25 metų sukakties. Mes, lietuviai, puikiai žinome, kaip daina glaudžiai susijusi su mūsų Tauta; lietuvių Tauta nupelnytai vadinama dainos kraštu. Nuo senų senovės lietuvis dainuoja, nuo tų neatmenamų laikų, kai apsigyveno Baltijos pakraštyje ir abiejose Nemuno pakrantėse. Pirmiausia dainavo gal gamtos reiškiniams, o vėliau daina jį lydėjo kiekvieną žingsnį. Daina atlydėjo lietuvį ir į šią Argentinos žemę. Dainos mylėtojų būrelis, norėdamas ne vien dainuoti sau, ne vien dainuodamas guosti save susirinko 1930 m. balandžio mėnesį po prityrusio dirigento V. Rymavičiaus ranka ir pradėjo skleisti Argentinoje lietuviškų giesmių ir dainų melodijas. Vėliau ir čia gimusi jaunoji karta prisijungė prie dainuojančių gretų. Šiandien, greta seniau imigravusių lietuvių, matome jaunuolius ir jaunuoles, gimusius Argentinoje, kurie nei kiek nemažiau įsijungia į lietuvišką dainą, kaip tie, kurie atvyko vos keleri metai po paskutinio bolševikų antplūdžio. Šv. Cecilijos choro obalsis — tarnauti Dievui ir Tėvynei. Paėmęs muzikos Globėjos vardą — šv. Cecilijos, pirmą kartą choras pasirodė 1930 m. per Velykas Švč. Jėzaus Širdies (prancūzų) bažnyčioje, Bs. Aires mieste. Galingai išsiveržė iš krūtinių melodinga ir lietuviška giesmė; jos aidai lyg šaukė, kad Lietuvos vaikai visur ir visuomet išliks lojalūs jos praeičiai, tradicijoms, kalbai ir meilei.

Už mėnesio, perkėlus kun. Juozui Janilioniui lietuviškas pamaldas į šv. Lucijos bažnyčią ir ten minėtas choras giedojo. Neturėdamas patalpų, repetavo koridoriuose. Nors darbo sąlygos buvo sunkios, choristai gyveno išsimėtę po visą Bs. Aires, bet visos kliūtys buvo nugalėtos: nei vienas Vasario 16-tosios minėjimas neapsėjo be šv. Cecilijos choro, visuose minėjimuose, jeigu tik jie buvo tautinio ar religinio pobūdžio, choras visuomet dalyvaudavo. Kiekvieną sekmadienį choras giedodavo lietuviškas giesmes, kurios nevienam tautiečiui išspaudė ašaras, prisiminus mūsų Lietuvoje paliktas bažnytėles.

Nuo 1931 m. choras kasmet važiuoja su maldininkų ekskursija į Lujan. Dalyvavo taip pat ir 1932 metų Eucharistiniame Kongrese Bs. Aires, kuriame žymi dalis teko ir šv. Cecilijos chorui. Jis davė du bažnytinių giesmių koncertus ir sugiedojo pirmą kartą lietuvių sekcijos eucharistinį himną.

Choras daug bendradarbiavo su Argentinos Lietuvių Jaunimo Draugijos Vaidintojų Būreliu, su kuriuo pastatė net tris kartus Miko Petrausko operetę — „Birutė" ir du kartus „Jaunosios Lietuvos Šventė". Grynai savo jėgomis davė net penkis kartus Miko Petrausko operetę „Consilium Facultatis" ir šiais metais du kartus pakartota liaudies operetę „Kuprotas Oželis".

Chorui daug kartų teko važiuoti į kitas lietuvių kolonijas. Daug kartų važiavo į Berissą, gliaudžiai bendradarbiaudamas su „Mindaugo" draugija. Choras niekuomet neatsisakė dalyvauti bet kokiame parengime, kuris buvo suruoštas kokios nors tautiškos lietuvių organizacijos. Buvo nuvažiavęs keletą kartų net į Rosario, kur apart įprastų koncertų, dalyvavo 1954 metų vasario 28 d. Rosario TT. Marijonų šv. Kazimiero bažnyčios pašventinimo iškilmėse. Tuo laiku ne tik giedojo šv. Mišių metu, bet taip pat davė giesmių ir liaudies dainų koncertą. Šv. Cecilijos choras dalyvavo ir TT. Marijonų pirmosios Argentinoje „Aušros Vartų" lietuvių parapijos bažnyčios pašventinime.

Daug kartų choras suruošė pasižymėjusių ir nusipelniusių lietuvių pagerbtuves, tarp kurių neužmirštamos yra p. Kazimiero Čibiro pagerbtuvės.

Choras, ypatingai choro dirigentas p. V. Rymavičius, nesitenkino gautais vaisiais; norėjo išplėsti lietuvišką dainą ir įamžinti ją būsimoms kartoms. Todėl buvo imtasi iniciatyvos įdainuoti lietuviškas dainas į plokšteles. Pirmosios Pietų Amerikoje plokštelės įdainuotos 1944 m. Įdainuota: Vanagaičio — Malda už kritusius dėl tėvynės; Sasnausko — Malda už Tėvynę; A. Vanagaičio — Plaukia Nemunėlis ir Berneli mūsų. Netrūko taip pat ir mūsų kompozitoriaus dalykų, — būtent: „Tėvynės ilgesys" ir „Teskamba mūs daina". Beto dar įdainuota muz. Gudavičiaus — Eikit, sesės ir A. Aleksio — Berneli mūsų. Pirmosioms plokštelėms akompanavo orkestras „Kanklės". Vėliau, 1939 m. rugpjūčio mėnesį plokštelių įdainavimas pavedamas šv. Cecilijos Vyrų chorui, kuris įamžina tris plokšteles su sekančiomis dainomis: J. Bertulio — Baik, broluži, pradalgėlę, „Ei, broliai" — muzika ir žodžiai V. Rymavičiaus; St. Navicko — Kur giria žaliuoja; E. Gailevičiaus — Ramovėnų maršas, Mūsų Vilniuj, Sutems tamsi naktužėlė ir kitas. Šios plokštelės turėjo dar didesnės vertės, nes chorui akompanavo piano virtuozas Andrius Kuprevičius. Vėliau 1949 m. gruodžio mėn. ir 1950 kovo mėn. sekė dar šešių plokštelių įdainavimas. Šioms talkininkavo pianistas Andrius Kuprevičius. Muz. Vaclovo Rymavičiaus buvo įdainuotos: „Rambyno pušys", „Žydėjo gėlės", „Tėvynei". Andrui Kuprevičiui akompanuojant 1950 m. gruodžio mėn. vėl buvo įdainuotos trys plokštelės. „Vasario 16 diena" — muziką ir žodžius parašė V. Rymavičius. Iki šios dienos šv. Cecilijos choras yra įdainavęs 14 plokštelių. Nuo 1947 m. kovo mėnesio lietuviškos dainos pradėjo skambėti per radio. Radio Valandėlei vadovauja choro narys p. Z. Juknevičius. Iš pirmųjų choristų yra solistė p. Uršulė Povilonytė Blumbergienė, Jonas Rymavičius, Jonas Grigaravičius, Stasys Povilonis, Telesforas Mikalauskas, Antanas Paršelis, Petras Šukys, Karolis Misiūnas, Jonas Žekys ir Zeferinas Juknevičius. Kaip solistus šv. Cecilijos choras turi: Uršulę Blumbergienę, Antaniną Žekytę ir Antaną Slančiauską. Iš naujai atvykusių pasižymi Alfonsas Petraitis, kuris kartais pavaduoja chorvedį V. Rymavičių ir yra vadovavęs „Mindaugo" draugijos chorui Berisso. Šv. Cecilijos choro buvęs dalyvis p. Ignas Valantinavičius sukūrė Temperley „Aušros" chorą ir jam vadovauja. Iš pianisčių paminėtinos: Regina Virgailytė-Miranda, Leonora Martinėnaitė-Mikučionienė ir dabartinė pianistė Eugenija Čikštaitė. Iš mirusių choristų yra: Juzė Zubkevičiūtė - Povilonienė, Zosė Petruševičiūtė - Leščienė ir Stasys Rymavičius, orkestro „Kanklės" komponentas. Dabartinis choro sąstatas — 67 choristai. Choro valdybą šiuo metu sudaro: Bernardas Blumbergas — pirm.; Veronika Jakubkienė — vice-pirm.; Alfonsas Petraitis — sekr.; Karolis Misiūnas — kasininkas ir Zeferinas Juknevičius — propagandos reikalų vedėjas.

Šv. Cecilijos Vyrų Choras per Jubilėjinį Koncertą.

SPAUDA

ATSIŲSTA PAMINĖTI

III-SIOS KANADOS LIETUVIŲ DIENOS METRAŠTIS. K. L. B. Montrealio Lietuvių Seimelio leidinys Nr. 1, Montreal, 1955 m. rugsėjo 3 d. Viršelis dail. Juozo Akstino. Rinko ir ofseto spaudai paruošė Spaudos Bendrovė „Žiburiai", 941 Dundas Street West, Toronto, Ont. Tai gražus Trečiosios Kanados Lietuvių Dienos ir 50-ties metų nuo lietuvių įsikūrimo Kanadoje sukakties minėjimo leidinys, gausiai ilustruotas. Metraštį redagavo J. Kardelis.

KARYS. Nr. 8, 1955 m. rugsėjo mėn. Pasaulio lietuvių karių - veteranų mėnesinis šurnalas. Redaktorius — Zigmas Raulinaitis. Leidžia Kario leidykla. Adresas: Karys, 680 Bushwick Ave., Broklyn 21, N. Y.

SKAUTŲ AIDAS. Nr. 8, 1955 m. rugspjūčio mėn.

EGLUTĖ. Nr. 7, 1955 m. rugsėjo mėn. Mėnesinis vaikų laikraštis. Redaguoja: Pranas Naujokaitis. Leidžia: Kultūros Intitutas.

ŠV. PRANČIŠKAUS VARPELIS. Nr. 8. Mėnesinis religinio - patriotinio turinio laikraštis. Leidžia Tėvai Pranciškonai.

SALEZIEČIŲ BALSAS. Nr. 2. Leidžia — Saleziečiai Italijoje.

LITHUANUS — Lithuanian Academic Youth Bulletin, July, 1955 m. Nr. 3 — 4.

LIETUVIŲ DIENOS, spalio mėn. Iliustruotas žurnalas. Vyr. red. Bernardas Brazdžionis. Redakcijos ir Administracijos adresas: 9204 South Broadway, Los Angeles 3, California.

KARYS, spalio mėn. Pasaulio Lietuvių Karių - Veteranų mėnesinis žurnalas. Redaktorius Zigmas Raulinaitis. Prenumeratos kaina — 5 doleriai. Adresas: Karys, 680 Bushwick Ave., Brooklyn 21, N. Y.

JAUNIMO ŽYGIAI, nr. 1. Visuomeninio auklėjimosi ir krikščioniškos - demokratiškos politikos jaunimo laikraštis. Redaguoja: A. J. Kasulaitis ir A. Vedeckas. Leidžia Lietuvių Krikščionių Demokratų Sąjunga, Jaunimo Sekcija. Redakcijos adresas: 73 Hemlock St., Brooklyn 8, New York. Administracijos: Liūda Grigaitė, 560 Grant Ave., Brooklyn 8, New York.

EGLUTĖ, spalio mėn. Vaikų laikraštis. Redaguoja Pranas Naujokaitis. Leidžia Lietuvių Kultūros Institutas.

MOTERIS, nr. 1. Lietuvių Moterų žurnalas, leidžiamas kas trys mėnesiai. Leidžia Kanados Lietuvių Katalikių Moterų Draugija. Redaguoja Stasė Prapuolenytė. Redakcijos adresas: 194 Chariton Ave., W., Hamilton, Ont., Canada Administracijos: 46 Delaware Ave., Toronto, Ont. Metinė prenumerata 3 doleriai. Žurnalas gaunamas pas U. Šilaikienę, Mendoza 2280, Avellaneda, Bs. Aires. „Moteris" žurnalas rimto turinio. Patartina visoms moterims užsiprenumeruoti.

LAIŠKAI LIETUVIAMS, rugsėjo mėn. Katalikiškos minties žurnalas. Redakcijos ir Administracijos adresas: 5541 S. Paulina St., Chicago 36, Ill.

AIDAI, nr. 7. Mėnesinis kultūros žurnalas.

PROF. IGNAS ŠLAPELIS

1881. I. 31 — 1955. VI. 3.

Š. m. birželio 3 d. atsiskyrė su šiuo pasauliu ilgametis Kauno meno mokyklos direktorius Ignas Šlapelis. Jis ne tik kaip dailininkas - tapytojas, bet ir kaip meno istorikas, jo filosofas bei kritikas ir knygų autorius suvaidino labai žymų vaidmenį lietuvių tautos šviesuomenėje pirmoje šio šimtmečio pusėje.

Velionis gimė 1881 metais sausio 31 dieną Bugailiškių kaime, Šimonių valsč., Panevėžio apskr. Gimnazijos mokslus ėjo Liepojos gimnazijoje. Įstojo Kauno Kunigų seminarijon, kurią baigęs, neįšišventė kunigu, bet išvyko Krokuvon meno mokslų studijuoti. Norėdamas labiau praplėsti savo meno horizontus, jis savo studijas tęsė Paryžiaus ir Romos universitetuose bei meno akademijose. 1910 metais grįžo Kaunan, iš kur buvo caristinės Rusijos pašauktas karinės prievolės atlikti. Didįjį pasaulinį karą praleido Sibire. Grįžęs Lietuvon, pakviečiamas dėstyti meno istorijos, estetikos ir ornamentikos Kauno meno mokyklon. Tas pareigas ėjo nuo 1921 m. iki 1944 m. Tos pačios mokyklos direktoriumi buvo nuo 1929 iki 1940 metų. 1944 m., gresiant atrajai bolševikų okupacijai, kartu su dauguma Lietuvos šviesuomenės, pasirinko tremtį. Į Jungtines Amerikos Valstybes atvyko 1948 m. Paskutinius savo gyvenimo metus praleido Chicagoje aktyviai dalyvaudamas spaudoje ir kultūriniame lietuviškos išeivijos gyvenime.

Beveik 50 savo veiklos metu Šlapelis pašventė meno problemų nagrinėjimui. Nepriklausomoje Lietuvoje jis yra parašęs tomis temomis daug straipsnių įvairiems žurnalams. Išleido knygas: Meno istorijos metmenis ir Bažnyčios meno istorija. Dabar leidžiamame, posthumaniniame, savo veikale Šlapelis trumpu, bet subrendusio žinovo žvilgsniu apžvelgia žmonijos meno raidą, trumpai sustodamas prie buvusio savo mokinio dailininko Juozo Pautieniaus tapybos. Šalia to, paskutiniuoju metu velionis dirbo prie Leonardo de Vinci monografijos, kurią paliko jau paruoštą spaudai. Lietuvoje yra likę jo rankraščiai M. K. Čiurlionio monografijos kartu su daugeliu Čiurlionies laiškų. Prie šio rankraščio velionis dirbo apie 10 metų. Lietuvoje taip pat yra likusi paruošta Kauno Bazilikos istorija. Būdamas Vokietijoje, Šlapelis pradėjo rašyti savo atsiminimus, aprašydaams savo studijas didžiuosiuose meno centruose ir meno gyvenimą Lietuvoje iki 1932 metų.

Ignas Šlapelis buvo vienas iš plačiausiai meno klausimais apsipažinusių žmonių pasaulyje. Jo mokslas, išeitas Vakarų universitetuose, ir jo praktiškos meno studijos rusų erdvėje padarė jį labai plačiu meno žinovu. Jis mokėjo apie 10 kalbų ir turėjo vieną iš didžiausių privatinių bibliotekų nepriklausomoje Lietuvoje. Platus jo mokinių - dailininkų būrys šiandien toliau ugdo lietuvio menininko pašaukimą pasaulyje. Šis leidinys nori prisidėti prie pastangų a. a. Igno Šlapelio veiklą padaryti labiau prieinamą ir labiau naudingą lietuviškai visuomenei.

Lietuviškos Knygos Klubas

Sveikinimai Šv. Cecilijos Chorui

ROSARIO TĖVAI MARIJONAI
Didžiai Gerb. Karoliui Misiūnui
Šv. Cecilijos Choro Reikalų Vedėjui
Rojas 1651, Dep. B.
Buenos Aires.

Rosario Lietuvių Šv. Kazimiero Parapijos ir katalikiškųjų organizacijų vardu sveikinu šaunųjį Šv. Cecilijos Chorą ir jo nenuilstamą Vedėją muziką Vaclovą Rymavičių Sidabrinio Jubilėjaus proga ir linkiu nepalūžtamai tęsti kilnųjį lietuviškos giesmės ir dainos skleidimo darbą Argentinos lietuvių tarpe. Jūsų giesmė ir daina yra dinamitas, kuris sprogdina ledus atšalusiųjų širdyse. Jūsų įdainuotos plokštelės teikia paguodos ir suraminimo plačiai pasklidusiems tautiečiams. Telaimina Dievas Jūsų darbą ilgiausius metus!

Kun. Pr. Brazys, MIC,
Rosario Lietuvių Klebonas.
1955 m. lapkričio 9 d.

ARGENTINOS LIETUVIŲ PREKYBININKŲ IR PRAMONININKŲ SĄJUNGA

J. M.
Ponui V. Rymavičiui,
Šv. Cecilijos Choro Vedėjui,
Avellaneda.

DIDŽIAI GERBIAMAS TAMSTA:

25 metų sukaktuvių proga, nuoširdžiai sveikiname Šv. Cecilijos chorą, su tokiu pasišventimu atliekantį Argentinoje didžiai vertingą lietuvišką ir kultūrinį darbą.

Prisidėdami prie šios reikšmingos šventės, linkime chorui geriausios kloties ir pasisekimo ateities užsimojimuose.

Su gilia pagarba

Jonas Čikštas
ALPPS Pirmininkas

ANATOLIJUS GRIŠONAS, LUCIA ANDRIJAUSKAITĖ DE GRIŠONAS

nuoširdžiai sveikina Šv. Cecilijos Chorą ir jo Kūrėją bei nenuilstamą Dirigentą p. Vaclovą Rymavičių ir linki dar daug metų Linksminti ir gaivinti mūsų išeiviją Pietų Amerikoje.

Montevideo, 1955.XI. 12 d.

Gerb. Muzikui Vac. Rymavičiui,
Šv. Cecilijos choro Vedėjui,
Buenos Aires.

MIELAS MAESTRO VACLOVAI,

Jūsų chorui švenčiant sidabrinę sukaktį norisi iš visos širdies pasveikinti Tamstą — šio choro sielą ir motorą, o kartu ir visas Šv. Cecilijos choro dalyves bei dalyvius sulaukus šio džiugaus ir garbingo įvykio.

Nors choro amžius dar tik sidabrinis, bet jo nuopelnai Argentinos lietuvių kolonijai jau auksiniai. Tamsta su savo sambūriu lietuviška giesme ir daina esat tiek nusipelnę tautiečių dvasios gaivinimui ir stiprinimui Argentinoje, kad mūsų tautos kultūros istorijoje tas nebus pamiršta. Jūsų ryžtingumas, patvarumas ir pasiaukojimas yra pavyzdys visoms lietuviškoms išeivių organizacijoms ir jų vadams.

Dar su jauna dvasia ir su naujais kūrybiniais laimėjimais žygiuokite į auksinį jubilėjų garsindami Tėvynės aidus tiek jos vaikams, tiek svetimiesiems. Tikiu, kad Jums visados tiko ir tiks šis poeto posmas:

„Lietuva, Lietuva, tu kaip saulė gyva
Ir už rudenio debesio juodo,
Tu benamių sūnų už kalvų ir kalnų
Ir daina, ir viltis ir paguoda".

Tad būkite sveiki ir pelnytai pagerbti!

Visados dvasia su Jumis

Kazimieras Čibiras

Montevideo, 3. 11. 1955.

— — —

KUR DINGO BALSAS

Pagyvenusi solistė savo draugei giriasi savo dukrele, kuri taip pat jau dainuojanti.

— Žinai, ji visai paveldėjo mano balsą...

— Ach šitaip! — pastebi draugė.

— Aš vis pagalvodavau, kur pastaruoju metu dingo tavo balsas.

GAILESTINGA DUKRELĖ

— Mamyte, duok man 1 pezą.

— O kam tau?

— Aš nunešiu tam vargšui žmogui čia už kampo, kur ledus pardavinėja.

SEKMADIENIO RIMČIAI

KŪRYBINIS PAŠAUKIMAS

Kūryba yra bekraštė: jai priklauso kukliausi ir didingiausi darbai. Kurti gali kiekvienas normalus žmogus, nes jis gali didesnius ar mažesnius darbus vertingai atlikti.

Kūrybos būtinumu neabejojame, bet ją laikyti gyvenimo pašaukimu retas kuris ryžtamės. Kūrybinis atsakingumas vis labiau blėsta, griaunančios jėgos vis dažniau reiškiasi.

Kūrybos supratimo priminimas. Visatos Kūrėjas davė žmogui pakankamai talentų, individualumo, kad jis galėtų kurti. Talentas skatina normalų žmogų veikti, individualumas — savu charakteriu reikštis, kurti. Tos dvi pagrindinės kūrybos savybės yra savotiška sąžinė. Ji yra įpareigojanti, nes paties Kūrėjo balsas: neužkasti talentų, apvaldyti ir pavergti žemę (Gen. 1,28). Kūrėjas įsakė žmogui dirbti. Ir nevien tik apie tą darbą Jis galvojo taip sakydamas. Jam rūpėjo ir rūpi kūrybinis žmogaus veiksmas, išreiškiąs protingo žemės kūrinio sugebėjimus — nesužalotus talentus ir jo savitumą — individualybę. Nors darbas atrodytų labai paprastas, bet dėl minėtų savybių jis pasidaro nepaprastas, kūrybinis.

Suprantama, griauti irgi darbas. Bet griuvėsiuose mirtis viešpatauja; griuvėsiai savotiškas kapinynas. Kartais tenka nugriauti, kad toje vietoje vėl statytum. Tenka net pačiam kūrėjui veržtis ir kitus vesti tamsiausiais labirintais, bet nepaleidžiant žibinto iš rankų ir jo neatimant iš kitų. Kūrėjas vaizduoja gyvenimą, koks jis yra, kad parodytų, koks jis turi būti. Kūryba yra vertingas darbas. **Taigi žmogaus kūryba yra talento ir individualumo įkūnijimas vertingu darbu; jai priklauso kukliausi ir didingiausi darbai.**

Kūryba — žmogaus pašaukimas, nes žmogaus paskirtis yra būti panašiam į Dievą. Dievas pirmiausia apsireiškė kaip Kūrėjas. Tai liudija pirmieji Senojo Testamento puslapiai. Žmogaus panašumas į Dievą glūdi nemirtingoje sieloje, kuriančioje asmenybėje. Tačiau nevisada galėsime sakyti, kad nutapę paveikslą, parašę knygą, nutiesę geležinkelius, tiltus, pakeitę grubų žemės veidą, jau dieviškumu spinduliuojame. Nevisada! Neminint tuo klausimu įvairių ginčų, teorijų, užtenka pažvelgti į dabartį, kad įsitikintume, jog kūrybiniu pašaukimu buvo per maža rūpintasi arba jis buvo klaidingai suprastas. Kiekvienas dabar turėtume pripažinti, kad žmogaus kuriamoji galia turi būti panaudota ne tik Dievo kūriniui atbaigti pasaulyje, gerinant materialinę kultūrą — išviršinį pasaulį, bet ir Dievo kūrimui atbaigti žemėje, tobulinant dvasinę kultūrą — vidaus pasaulį.

Dievas norėjo, kad žmogus, Jo kūrinys, paveikslas ir panašumas, išskleistų jam duotą atitinkamą kūrimo galią, kad jis tai svarbiausia, atrastų absoliučią Tiesą, kurios padedamas galėtų pasiekti savo galutinį tikslą. Žmogus sukurtas bendradarbiauti su Kūrėju. „Tuo būdu visa žmonijos istorija yra ne kas kita, kaip tik Dievo ir žmogaus bendradarbiavimas" (**Ad. Jakštas**). Tačiau nereikėtų perdaug iš to bendradarbiavimo tikėtis. Žmogus negali būti dalyvis grynai dieviškoje, t. y. pradinėje kūryboje, kur būtis kaip tokia pradeda būti iš nieko. Bet žmogus gali ir privalo dalyvauti atbaigiamoje kūryboje, kur būtis praturtinama, tobulinama: gyvybę sudvasinant ir dvasią sudievinant. „Atbaigiamoje kūryboje reiškiasi žmogaus pašaukimas" (**A. Maceina**).

Kūrybinis pašaukimas įpareigoja. Kas gi tuo abejoja? Ir visdėlto! Ir šiandien **Ad. Jakštas** pakartotų savo didį apgailestavimą: „Kad žmogus turi kuriamąją galią, kad tąja galia pasinaudodamas žmogus kuo aiškiausiai įgauna panašumo į Dievą, savo Kūrėją, tam vargiai kas tepanorės prieštarauti. Turėsime sutikti ir su teigimu, kad žmogus yra tam tikras kūrėjėlis, Dievo bendradarbis, Dievo pašauktas Dievo kūrybos darbą žemėje papildyti ir atbaigti. Ši mintis, kad ir aiški kaip diena, tačiau dar toli gražu nėra ganėtinai paplitusi".

Permažai toji mintis paplitusi net tų tarpe, kurie Dievo apdovanoti talentu. Vis dar galvojama, kad tik kiti gali kurti. Suprantama, kiekvienam kūrėjui reikia ir sąlygų. Reikia ne tik pašauktųjų - didžiųjų kūrėjų, bet reikia ir kūrėjėlių, kad didieji gimtų, turėtų stipresnes šaknis savoje dirvoje, savoje tautoje. Gera, bet nėra būtina sąlyga, kaip rodo daugelis pavyzdžių (Belgija, Danija, Olandija, Švedija, Šveicarija ir t. t.), kad tauta būtų didelė. Daug svarbiau, kad tauta būtų kūrybiškai nusiteikusi, būtų naši kiekvienam kūrybos bertam grūdui, kuris išaugtų didžiuliu kūrybos medžiu. Išmoks žmonės ir mūsų kalbą, sužinos, kur mes esame, jei būsime kūrybingi, jei turėsime ką pasauliui duoti. Būsime nauja pasaulio Nojaus Arka, kurios niekas nenuskandins, kuri ir plačiuose vandenynuose nenuskęs, bet priešingai — kitus nuo pražūties gelbės! Tuo tarpu turėtume pirmiausia susirūpinti ne kūrėjų „pražūtingais" keliais, bet mūsų visuomenės daugumos kūrybiniu skeptiškumu. **Kūrėjas be savo tautos kūrybinio nusiteikimo — vienišas kryžius apleistuose kapuose.**

(Fragmentas iš T. Žiūraičio knygos „Žodis ir Gyvenimas").

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės seimo reikalu.

Atskiruose kraštuose veikia tų kraštų bendruomenės, pvz. JAV Lietuvių Bendruomenė, Kanados Lietuvių Bendruomenė ir t. t. Atskirų kraštų bendruomenių atstovai sudarys Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Seimą, kuris bus vyriausiasis visų bendruomenių organas, rūpinąsis viso pasaulio lietuvių reikalais, kalbąs visų lietuvių vardu ir t. t.

JAV Lietuvių Bendruomenės Valdyba rugsėjo 3 d. posėdy svarstė Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Seimo šaukimo klausimą ir priėjo prie šių išvadų: 1) tautiniams siekimams bei uždaviniams vykdyti Seimo šaukimo reikalas yra pribrendęs ir neatidėliotinas; 2) Seimą šaukti Jungtinėse Amerikos Valstybėse, kur gyvena daugiausia lietuvių; 3) todėl natūralu, kad Seimo parengimo ir sušaukimo darbą pasimtų JAV Lietuvių Bendruomenė, kuri šiam tikslui sudarytų specialų Komitetą; 4) Vliko Vykdomoji Taryba yra prašoma šiuo reikalu talkinti: išsiuntinėti visoms Bendruomenėms specalią anketą dėl šio JAV Lietuvių Bendruomenės Valdybos siūlymo, kartu atsiklausiant ir dėl pačios Seimo programos, laiko bei atstovavimo būdo.

Turėtų daugiau pakartoti

Reikia pastebėti, kad esamam lietuvių skaičiui Argentinoje, meninių parengimų yra lyg ir permaža. Tam trūkumui pateisinti surastume daug ir įvairių priežasčių. Ir gal viena iš tų pagrindinių priežasčių, tai didelis trūkumas veikimo meno srityje ir tam reikalui reikalingų ir tinkamų aplinkybių.

Taip pat nemaža kliūtis, tai labai mažas skaičius tokių tautiečių, kurie be jokių asmeniškų ir materialinių ambicijų pašvenčia poilsio, darbo ar mokslui reikalingą laiką visuomeniniam darbui.

Meno profesionalų; neskaitant vieno ar kelių asmenų, mūsų kolonija visai neturi; o jei ir turėtumėm, tai vargu ar galėtumėm materialiai išlaikyti. Bet laimė, tą didelę spragą užpildo meno mėgėjai. Paskutiniu laiku turėjome progos pasigrožėti bent keliais mėgėjų pastatytais veikalais, būtent: „Kuprotu oželiu", „Karolio teta", „Iš meilės" ir kitų veikalų pastatymu.

Deja, palyginus labai mažas tautiečių skaičius turėjo progos juos pamatyti ir tik dėlto, kad minimi pasirodymai daugeliu atvejų yra vienkartiniai, ar geriausiu atveju, pakartoti du kartus.

Turbūt ne visi tai žino, kiek darbo kainuoja tiem mėgėjams veikalų pastatymas. Argi nebūtų galima sistematiškai ir organizuotai susitarti su minimais mėgėjų būreliais ir duoti jiems progos aplankyti visas lietuviais apgyventas vietas tam, kad didesnis tautiečių skaičius galėtų pamatyti ir pasigrožėti taip daugelio pageidautina sava kalba meninių pajėgų pasirodymo, o kartu būtų ir didesnis moralinis atlyginimas meno mėgėjams už jų pasiaukojimą visuomeniniam ir lietuviškam darbui.

Sveikintinos tos organizacijos, kurios tinkamai įvertina mūsų meno mėgėjų darbą ir kviečia pas save. Būtų gera, kad ir ateityje tas būtų daroma, o tuo daug prisidėsime prie gražaus kultūrinio ir lietuviško darbo mūsų išeivijos gyvenime.

St. M.

BERNARDAS BRAZDŽIONIS

PO SUNKIŲ VALANDŲ

Po sunkių valandų kai sugrįšim
Į gimtuosius namus,
Ar pavasario žydinčios vyšnios,
Ar žiema sveikins mus?

Ar berasim ten motinos kapą,
Ar sesuo bus gyva,
Ar su rudenio krintančiais lapais
Verks visa Lietuva?

Ar nebus mūsų skausmas didysis
Vien tik lašas rasos,
Kai po kaimus ir klonius Dubysos
Vien mirtis tealsuos?

Ar be kryžių kapuos nepaklysim
Brolių mūs ir sūnų,
Po sunkių valandų kai sugrįšim,
Po sunkiųjų dienų?

Ar neverksim, kad tėviškės skundo
Nesiklausėm kurti,
Savanorių malda kad paskendo
Ne širdy, užmaršty:

„Būkit, broliai, tvirti, tartum plienas
Po ugnies, po karštos,
Ir te užmirštas jūsų nė vienas
Pakely nevaitos.

Te širdis jaučia plakančią širdį,
Tegu plaka su ja,
Ir parpuolusio šauksmą tegirdi
Tolimam kelyje.

Iš barakų, iš fabriko blokų,
Iš mirties apkasų,
Te į tėviškės gimtąjį stogą
Veda žingsniai visų.

Neškit naštą, likimo uždėtą
Amžių rankos skaudžios,
Kad sutiktumėt rytą žvaigždėtą
Po nakties, po rūsčios!"

JONAS GAILIUS

GUNDYMAI

Apysaka

(Tęsinys)

Baliui topteli mintis, kad dabar vėl pats geriausias momentas pamėginti. Vyras išėjo iš ligoninės, tačiau išvyko kažkur atostogų. Ji namuose viena pasiliko ir, be abejo, tiek nuobodžiauja, kad turėtų džiaugtis kiekvieno apsilankymu.

Jam atrodo, kad tarp jos ir vyro skilimas vis stiprėja, kad juo toliau, juo mažiau tarp jų bendrų interesų. O gal juodu atsiskirs?.. Gal jau atsiskyrė?.. Tada jo laimei būtų dar daugiau šansų, ir Aldonos atžvilgiu galėtų užimti griežtesnę poziciją.

Montvydas, pasiryžęs dar kartą mėginti, pašoka ir nusitveria telefono ragelį.

Taip, ji yra namuos, o jos balse nežymu pirmykščio nekantrumo ir užsispyrimo.

— Galima pas ponią užeiti?

— Ne! Jokiu būdu ne!

— Bet šį kartą aš turiu svarbių reikalų.

— Į mane?

— Taip, į jus.

— ... Malonėkit telefonu pasakyti.

— Kad nepatogu, ponia. Tokie reikalai telefonu neišsprendžiami.

— Labai gaila. Tačiau matytis mes negalėsime. Tai mano paskutinis žodis, p. Montvydai.

— Visai jūsų nesuprantu, ponia. Vadinasi, pas jus niekas negali užeiti?

— Kodėl negali? Juk ne vienuolyne gyvenu. Tačiau kiti ateina pas mane kaip žmonės, o jūs su pretenzijomis. Juk žinote, kokia drama vyksta mūsų šeimoje. Kodėl jūs dar norite ją kurstyti?..

Montvydas prityla. Realus ir blaivus Stefanijos sprendimas iš karto paaiškina visą jos paskutinio laikotarpio laikyseną.

— Bet šį kartą aš labai svarbiu reikalu, ponia. Jis liečia mūsų Aldoną.

— O kas jai atsitiko?

— Atėjęs pasakysiu. Telefonu nepatogu.

Stefanija susirūpina. Nors jaučia, kad ta mergaitė visą laiką sukinėjasi jos interesų verpete, tačiau negali pasakyti, kad jos nemėgtų.

— Gerai. Užeikite. Bet tik kartu su Aldona!

— Jokiu būdu kartu neįmanoma. Ji lovoje guli.

— Tai aš užeisiu pas ją.

— Ji vistiek jums nieko nesakys, o greičiausiai nė neįsileis. Yra prislėgta ir turi karščio.

Stefanija pakelia akis į kryžių. „Viešpatie, ką man daryti? Ar aš sulaužysiu pažadą jį priimdama? Bet juk tai ne dėl manęs, — dėl Aldonos..."

— Bet ką aš galėčiau padėti, jei Aldona net nežinos apie jūsų atsilankymą? Už akių juk mes negalime apie ją kalbėti.

Montvydas vos suvaldo savo pyktį. Gerai jaučia, kad su Stefanija jau baigta, kad jos kortos jam atverstos. Geriau būtų nė nepradėjęs. Dabar jau Aldonos nelaimė nebus paslaptis. Ir ką ji pasakys, išgirdusi, kad Stefanijai išsiplepėjo?!

— Jūs esate žiauri ir dėl jūsų užsispyrimo artimas galėtų ir galą gauti. Gyvenate tik savimi, daugiau nieko!

— Ačiū, p. Montvydai, — jos balsas suvirpa. — Man gyvenimo niekas negali pavydėti. Dievas tai žino. O pas Aldoną būtinai užeisiu ir, jei tik bus galima, padėsiu.

— Pas Aldoną jūs neužeisite! Aš neleisiu!

— Tai ko jūs iš manęs norite?

— Nieko! — rikteli Montvydas ir visa jėga meta ragelį.

— Tikras velnias! — sušunka, blaškydamasis kambaryje. — Taip tu man gi atsikeršyk!..

Stefanija tebelaiko ragelį rankoje. Tik po valandėlės, žinodama, kad pasikalbėjimas jau užbaigtas, pamažu jį padeda.

Pati nežino, ką daryti.

Atsistoja kambario viduryje ir vos nepradeda verkti. Nenori niekam užkliūti, trokšta nuo visų pasišalinti, savo vidaus žaizdą aptvarstyti, o kasdien koks nors naujas kartumas suslėgia širdį.

Nors dar jauna, pačiuose gražiausiuose moters metuose, bet jau turi žilų plaukų ir kelias vargo raukšles veide. O širdyje — tikras pragaras. Jei ne tikėjimas, jei ne malda, seniai būtų arba nusižudžiusi, arba plačiomis gatvėmis išėjusi.

„Viešpatie!" pakelia akis į kryžių. „Nejau kiekvienas pažadas, Tau padarytas, toks sunkus? Nejau, jeigu nori su Tavimi ir Tau gyventi, reikia kentėti žmonių priekaištus?.. Štai, nesulaužiau pažado, bet kas iš to? Vietoje ramybės, mano širdin įsivogė vėl naujas skausmas... Ak, pabaik kartą su manimi, sutrink kaip vynuogę ir leisk kitiems ramiai gyventi!.."

Nukryžiuotasis, ištiesęs išsukinėtas rankas, nė nekrusteli. Galvą nuleidęs, pražiojęs sukepusias lūpas, kalba greičiau apie mirtį nei apie gyvenimą, kuriame malasi silpni Jo kūriniai.

Tačiau vidinis balsas liepia jai nelaukti ir skubėti pas Aldoną. Juk Montvydas negali sukliudyti: ji gi ne jo žmona.

Gal jai kaip tik reikia jos pagalbos. Gal ji dar galės jai padėti...

Nieko nelaukdama, užsimeta apsiaustą ir išskuba į gatvę. Nežiūri žmonėms į akis: nuo to laiko, kai Matas ją vieną paliko ir išvažiavo į vasarvietę, nedrėsta į juos žiūrėti. Jai atrodo, kad visi ją kaltina ir smerkia, kad nė vienas su užuojauta į ją nepažvelgia.

Galvą pakelia tik prie Aldonos namų. Tačiau tuojau ir išsigąsta: staiga šalia jos atsiranda susiraukęs Montvydas.

— O visdėlto ateinate. Verčiau reikėjo namuose sėdėti ir nesivarginti. Aldona jūsų pagalbos nereikalinga.

— Bet jūs sakėte, kad ji karščio turi, vadinasi, serga.

— Aš turiu daugiau karščio, bet manimi niekas nesirūpina.

Stefanija nukaista. Ir vėl jai priekaištaujama, vėl pikto žodžio nesigailima.

— Galėsime dabar pasikalbėti. Visi kartu.

— Yra dalykų, kurie tik dviese aptariami, ponia. Trečiam jie gali sukelti... skausmo.

— Ar turite galvoje Aldoną?

— Žinoma, kad Aldoną. Kartą prasitarus, nieko nebus galima nuslėpti. Ypač jums. Jūs būkite nors tiek žmoniška ir nors jai neleiskite suprasti, kad ką nors žinote. Šitas jūsų atsilankymas tegu būva visai atsitiktinis. Kitokios išeities aš nerandu.

— Prašote tylėti, bet juk aš nieko nežinau.

Budėk

SKAUTŲ SKYRIŲ veda vyčių red. komisija.

Skautų vyčių būrelio Vadovui vyr. skilt. Vyt. Namikui išvykstant.

LIETUVIAI SKAUTAI TARPTAUTINĖJ STOVYKLOJ

Tarptautiniuose Skautų sąskrydžiuose lietuviai skautai pirmą kartą pasirodė nuo 1924 metų antrajam tarptautiniam skautų sąskridy Olandijoje.

Tik po antrojo pasaulinio karo lietuvių pasirodymas tarptautiniuose suvažiavimuose sutiko didelių kliūčių iš politinės pusės. Nustojus nepriklausomybės lietuviai skautai nebelaikomi pilnateisiais tarptautinio judėjimo nariais.

Visos po karo tarptautinės stovyklos neliko neatstovautos lietuvių skautų. Randama gerų draugų - užtarėjų, kuriems padedant, vienokiu ar kitokiu būdu, pavyksta pralysti į tarptautinę areną.

Šiemet, įvykusioje tarptautinėje stovykloje Montrealy, Kanadoje, lietuviai nors ir neoficialiai, bet buvo atstovaujami Kanados Prancūzų Katalikų Skautų Federacijos globoje.

Į šią tarptautinę stovyklą buvo pasiųsta dvi berniukų skiltys, sudarytos iš Bostono USA ir Kanados lietuvių skautų.

Bostoniečiai atvyko stovyklon gerai pasiruošę su tautiniais šokiais, atsivežė tautodailės eksponatų parodėlę, paruošę dovanų užsienio skautų vadams iš lietuviškojo meno, pasirūpino kitataučiams įvairios literatūros apie kenčiančiąją Lietuvą.

Oficialiai stovykloje nebuvo nei Lietuvos vardo nei mūsų trispalvės, bet bendrame stovyklos parade Lietuvos trispalvę nešė vyr. skautininkas Emanuelis, Lichtenšteino princas, kuris yra didelis lietuvių skautų bičiulis. Jam atsidėkodami lietuvių skautai įteikė lietuvišką albumą.

Lietuvių skautų stovykla buvo dėmesio centre. Sutraukė didelius būrius lankytojų savo originaliais stovyklos papuošimais.

Lietuvių skautus jų stovykloje aplankė ir pats vyriausias tarptautinės stovyklos viršininkas Jackson Dodds, beto Kanados kariuomenės kapelionas ir Quebecko arkivyskupas Roy. Lietuviu skautų delegacija lankėsi pas kardinolus McGuigan ir Leger. Buvo suteikta audijencija taip pat ir pas Šv. Tėvo nuncijų Kanadai.

Lietuvių skautus jų stovykloje aplankė taip pat ir vokiečių skautų vyr. skautininkas Kajus Roller, kuris yra didelis lietuvių skautų draugas. Vyr. Skautininkas Roller už nuopelnus lietuvių skautams buvo apdovanotas Padėkos ordenu. Šia proga vyr. Skautininkas pažadėjo vežtis lietuvių skautų reprezentacinį Vienetą Auksinėn Jamborėn Anglijoj, skautybės 50-mečiui paminėti.

Lietuviams teko pasirodyti Sub Camp Aloutte lauže, iš kurio daroma atranka į visos stovyklos laužą. Jų pasirodymą stebėjo 5000 žmonių. Po šio pasirodymo buvo pakviesti į visos stovyklos laužo aikštę, stebint 15000 žmonių miniai kartojo visiems patikusius lietuviškus tautinius šokius.

Kanados CBC televizijos stotis pakvietė juos pakartoti šokius, kurie buvo perduoti per visos Kanados stotis. Beto buvo nufilmuota lietuvių skautų stovykla su visais puošmenimis, lietuviškos dainos buvo įdainuotos į kaspinus ir perduotos per Montrealio radio siųstuvą ir per lenkų „Amerikos Balsą".

Dėka savo darbo, pasiryžimo ir pavyzdingo pasirodymo, atkreipė į save kitų tautų dėmesį. Ten jie sutiko daug senų savo bičiulių, o kartu rado daug naujų draugų. Savo geležinio istato vedami atliko didelę ir pavyzdingą pareigą Tėvynei.

— — —

Skautų Vyčių vadovui Vyr. Skilt. Vyt. Namikui išvykus nuolatiniam apsigyvenimui į Šiaurės Ameriką, būrelio vadovavimą perėmė Skilt. Stasys Babronis.

Lietuvos Kariuomenės 37 metų Sukaktuvių proga,
GENEROLĄ LEITENANTĄ
TEODORĄ DAUKANTĄ
skautų rėmėją ir bičiulį sveikina
Skautai Vyčiai

ŽINIOS IŠ LIETUVIŲ CENTRO

VASAROS SEZONO ATIDARYMAS

Šių metų lapkričio 13 d. Dr. J. Basanavičiaus vardo salėje, Lietuvių Centre įvyko naujo sezono atidarymo šventė — asado. Iš pat ryto pradėjo rinktis svečiai į Draugijos patalpas kviesti Lietuvių Centro draugai, kurie jaučia Draugijos kilnius tikslus, stengdamiesi juos paremti. Prisirinko virš 300 žmonių, iš kurių veidų matėsi giedras džiaugsmas ir draugiški žvilgsniai.

Baigiantis vaišėms, pasigirdo gražios lietuviškos dainos. Pavakariais buvo pasirašytas naujosios salės statybos planas. Salė bus pavadinta Dr. Jono Basanavičiaus vardu. Per visą šventės laiką jaunimas vedė gražius žadimus: daugiausia laiškų gavo Herminia Burbaitė ir Lilija Švenčionytė, kuri buvo žaidimo laimėtoja.

Prie minėtos šventės pasisekimo labai daug prisidėjo Lietuvių Centro narys ir buves Draugijos iždininkas Jonas Urbonavičius, kuris minėtai šventei maisto produktais paaukojo apie 2000 pezų. Asadą kepė buvę Draugijos pirmininkai: K. Mankus, A. Kairys, L. Ryselis, S. Džiugis ir J. Mičiūdas. Prie valgių paruošimo prisidėjo: p. p. Petrauskienė, Mankuvienė, Gradeckienė, Krikščiūnienė; prie patarnavimo: B. Petrauskaitė, H. Burbaitė, D. Mankūtė, L. Švenčionytė, I. Andriuškaitė, G. Bukevičiūtė, A. Čižiūnaitė, E. Deveikytė, Dedėla, P. Kukučionis, A. Ruplėnas, L. Anglinskas, L. Lemberis, D. Bražionis, B. Mankus ir V. Deveikis. Prie bufeto dirbo: buvęs Draugijos pirmininkas K. Deveikis - Pipiras, A. Šmitas, J. Žiulis, P. Kukučionis, A. Vyturis ir J. Bačkis. Beto dar gražiai pasidarbavo: A. Stančikas, J. Gradeckas, F. Viteikis, J. Švenčionis, B. Dedėla, J. Bražionis, F. Počiūnas, P. Sensuvianečius, J. Bačkis, O. Viteikis, J. Urbonavičius ir D. Bražionis.

Pasibaigus asado, prasidėjo šokiai, kurie tęsėsi iki ankstyvo ryto.

Minėta Draugija — Lietuvių Centras sparčiai žengia pirmyn geros valdybos rankose. Ypač jaunas energingas pirmininkas A. Mičiūdas turi plačius ir daug pramatančius užsimojimus, kuris sugeba organizaciją suartinti su kitais mūsų kolonijos kultūriniais vienetais, išvesdamas ją iš siauro kiautiškumo. Draugijos platūs užsimojimai verčia pačią Draugiją suartinti su plačia lietuviškąja visuomene, kad Draugijos veikla būtų paremta visų. Įsifiltravęs kenksmingas elementas turėtų būti negailestingai išstumtas, kad Draugija galėtų blaiviomis akimis žvelgti į ateitį, turėdama pilną pasitikėjimą šviesiasniąja lietuviškosios visuomenės dalimi. Draugijos valdyba pamažu pradeda pamatyti, kiek jai žalos nežė įsifiltravęs kenksmingas elementas, kuriam rūpėjo ne kas kita, kaip noras pasipelnyti, dangstantis didelio patriotizmo skraiste. Kad tas ne taip aiškiai būtų matoma lietuviškosios visuomenės, tai viskas buvo metama Vatikano sąskaiton. Kiekvienai valdžiai, net komunistinei savo laiku pataikavimas, rodo, kiek tai srovei rūpėjo ir rūpi patriotizmas ir mūsų lietuviškoji šviesuomenė mato to veidmainiško dangstymosi skraistę, bet gerbdama lietuvio vardą, nenori mestis su jais į su jokia etika nesiskaitančius ginčus. Linkėtina minėtam elementui ir toliau dangstytis patriotizmo skraiste, viską suversti Vatikanui ir Kremliui, kuriam patys tarnavo, o minėtai Draugijai — Lietuvių Centrui visiškai be jokio gailesčio išsilaisvinti iš mūsų tautos priešų, gero sugyvenimo griovėjų, pasipelnytojų.

K. D.

PADĖKA

Visiems prisidėjusiems prie vasaros sezono atidarymo šventės — asado parengimo ir visiems šventės dalyviams Lietuvių Centro vardu reiškiu nuoširdžią padėką

A. A. Mičiūdas,
L. C. Pirmininkas

BERISSO

* **Dalia E. Miselytė**, paskutiniosios imigracijos metu atvykusi su tėveliais į Argentiną, su gerais pažymiais baigė „Liceo Secundario de La Plata". Dalia mėgsta muziką ir jau studijuoja ketvirti metai.

* **P. Rudienė** po vidurių operacijos grįžo iš Berisso sanatorijos į savo namus.

* **Kostas Mikelaitis** iš Saltos buvo atvykęs į Bs. Aires einamaisiais reikalais. Saltoje jis stato žibalui baseinus. Jo sūnus Richardas, mirus dalininkui, įėjo į bendrovę kaip dalininkas. Salomėja Mikelaitienė rūpestingai veda namų ūkį ir leidžia į mokslą du sūnus: Aloyzas lanko gimnaziją, o Alfredas pradžios mokyklą.

* **Irena B. Bernataitė** su gerais pažymiais baigė La Platos komercijos mokyklą. Jos sesutė Aldona šiemet baigė „Tenedor de Libros" mokyklą.

* **Genovaitė Glemžaitė de Devtein gavo pensiją.** Dirbo Swift fabrike 25 metus.

* **Kazimieras Paliukas**, išdirbęs 34 metus Comodoro Rivadavia žibalinėje, gavo pensiją. Šiomis dienomis Kazimieras lankosi Berisse pas savo sūnų.

* **Ona Glemžienė** po ilgo darbo Armour šaldyklose išėjo į pensiją. Ona Glemžienė yra „Mindaugo" draugijos uoli veikėja.

* **Monika Baltriūnaitė** apsivedusi su Angel Dellachiesa povestuvinei kelionei buvo išvykusi į San Carlos de Bariloche. Pabuvusi taip pat Mar del Platoje grįžo pas motiną ir apsigyveno moderniškame name, kuris visiškai neseniai buvo įrengtas.

* **Elena Launikonienė** pertraukė dėl ligos darbą ir gydosi savo namuose.

* **Ona Pilkienė** Berisso sanatorijoje turėjo inkstų operaciją, po kurios grįžo į savo namus. Jos vyras Kazimieras Pilka greitu laiku turės chirurginę operaciją.

* **Povilas Mažuolis**, važiuodamas dviračiu, buvo sunkvežimio užkabintas ir sunkiai susižeidė. Guli Berisso ligoninėje.

* **Regina Minetaitė ir Simas Dulksniai** džiaugiasi susilaukę antros dukters, kuri gavo Elida - Zulema vardą.

* **Ona Žemaitienė**, „Mindaugo" draugijos patalpų prižiūrėtoja, gavo pensiją.

* **Feliksas Griška** gavo pensiją. Jis atvykęs prieš pirmąjį Pasaulinį Karą dirbo Swift skerdykloje. Tai yra vienas iš „Mindaugo" draugijos kūrėjų Berisse.

ROSARIO

MIRĖ ANTANAS MIELIAUSKAS

Lapkričio 17 d. per pietus staiga mirė Saladillo lietuvis Antanas Mieliauskas. Sekančią dieną buvo palaidotas Villa Gobernador Galvez kapuose. Velionis buvo nevedęs, atvyko iš Panevėžio apskričio 1928 m. ir iki paskutinio laiko dirbo Saladillo Swifte. Argentinoje liko jo brolis Jonas, kuriam Rosario lietuviai reiškia gilią užuojautą.

* **Lankėsi Bs. Airese.** Šiomis dienomis savo sesutę Zuzaną Narkevičienę, gyvenančią Bs. Airese, aplankė rosarietė Julija Plepienė. Kartu važiavo ir marti. Viešnios parsivežė įdomių įspūdžių iš didžiausios lietuvių kolonijos Argentinoje.

* **Didelė ekskursija į Lujan** iš Rosario išvyko lapkričio 12 d. Grįžo sekančio sekmadienio vakare. Ekskursijoje, kurią organizavo Rosario Lietuvių Bendruomenės pirmininkas Vytautas Makauskas, dalyvavo daugiausia jaunuomenė, išsinuomodama visą kolektyvą. Ekskursijos organizatoriai labai apgailestavo, kad tą pačią dieną Bs. Airese didysis lietuvių kolonijos kultūrininkas Šv. Cecilijos choras šventė savo sidabrinį jubilėjų. Daugelis norėjo vykti į Bs. Aires dalyvauti Šv. Cecilijos Choro šventėje, bet bilietų dauguma į Lujan jau buvo išparduoti, o kitos grupės, kuri būtų užpildžiusi kitą kolektyvą, per trumpą laiką suorganizuoti jau nebuvo galima.

* **Sveikino Šv. Cecilijos chorą.** Dėl susidėjusių aplinkybių negalint pasiųsti Rosario lietuvių atstovybės į Šv. Cecilijos choro Sidabrinį Jubilėjų, ta reta proga nenuilstamą lietuviškos dainos ir giesmės skleidėją ir radio valandėlės Lietuvos Aidai vedėją Šv. Cecilijos chorą telegramomis ir laiškais sveikino Šv. Kazimiero parapijos klebonas kun. Pr. Brazys MIC ir Rosario Lietuvių Bendruomenės pirmininkas Vytautas Makauskas.

* **Nuosavą Mechaninę įmonę** Rosario mieste atidarė Steponas Zaukus. Linkime naujajam pramonininkui geriausios kloties.

* **Marijos mėnuo** šiame krašte yra švenčiamas gražiausiu pavasario metu: nuo lapkričio 8 d. iki gruodžio 8 d. imtinai. Lietuvių Šv. Kazimiero bažnyčioje kasdien 6 val. vakaro susirenka ypač daug vaikučių, kurie kiekvienas ta proga atneša gėlių puokštę ir ją padeda prie Šiluvos Dievo Motinos altoriaus. Žmonės vis labiau pradeda vertinti Šiluvos altorių, kuris vaizduoja pirmąjį Dievo Motinos pasirodymą Europoje, įvykusį dar prieš La Salette, Lurdo ir Fatimos pasirodymus.

* **Pirmoji Komunija** iškilmingai bus švenčiama gruodžio 8 d. Ta proga katalikiškosios draugijos ruošia iškilmingus pusryčius visiems vaikučiams veltui.

* **Bendros lietuvių Kūčios** įvyks Šv. Kazimiero parapijos salėje š. m. gruodžio 24 d. 7 val. vakaro. Rosario Lietuvių Bendruomenė ir Gyvojo Rožančiaus draugija iš anksto tam ruošiasi ir planuoja. Bus užlaikomi visi lietuviški kūčių papročiai, vaikučiai suruoš savo programą, o Kalėdų Senelis jiems žada atnešti kiekvienam po gražią dovaną.

* **Bernelių mišios** Šv. Kazimiero parapijos bažnyčioje įvyks per Kalėdas lygiai 12 val. nakties. Bažnyčios choras jau dabar ruošiasi giedoti lietuviškas Kalėdų giesmes, kurios bus giedamos naktį ir per lietuvišką Sumą 10 val.

* **Pirmą Kalėdų dieną** lietuvių Šv. Kazimiero parapijos sodelyje bus papuošta graži Kalėdų eglutė, prie kurios vakare įvyks gražus vaidinimas. Bus pavaizduotas Kristaus gimimas ir Trys Karaliai. Po to atvyks Kalėdų Senelis ir visiems vaikams atneš dovanų. Parengime visiems dalyvavimas veltui.

* **Berniukų atostogos** Kordobos kalnuose, Villa del Dique vasarvietėje šįmet prasidės sausio 3 d. Rosario lietuviukai kviečiami nedelsiamai užsirašyti, kad nepritrūktų vietos. Vasario mėn. įvyks atostogos mergaitėms.

* **Serga reumatizmu** parapijos geradaris Povilas Šarkūnas savo namuose žmonos priežiūroje.

* **Teodora Užkurienė** pamažu gyja savo namuose Pueblo Nuevo. Italų ligoninėje jai buvo įgipsuota koja.

* **Feliksas Tumonis** neseniai buvo operuotas ernija Mutual Mixta de los Tramviarios ligoninėje.

* **Joaną Balčiūnienė**, kuri kuris laikas kaip pradėjo gydytis Mėsos Sindikato ligoninėje, jau žymiai pagerėjo. Ją aplankyti galima jos namuose.

* **Lietuviška Suma** š. m. gruodžio 4 d. 10 val. bus atlaikyta už a. a. Bricų ir Ratavičių šeimų mirusius. Kviečiami dalyvauti visi giminės ir pažįstami.

* **Prenumeratą** už mūsų laikraštį „Laiką" galima apsimokėti bet kada Šv. Kazimiero lietuvių parapijoje. Patariama apsimokėti iš anksto, nes tuo yra palengvinamas administracijos darbas ir užtikrinamas laikraščio reguliarus ėjimas.

KORDOBA

GRAŽŪS VIENINGO DARBO VAISIAI

Lygiai prieš porą metų, Kordobos lietuviai, vadovaujami Susivienijimo Liet. Argentinoje — 6-to skyriaus, kreipėsi į plačią Argentinos lietuvių visuomenę, prašydami paramos, pagalbos ir pritarimo liet. salono statybai Kordoboje. Kad tai nebuvo tušti žodžiai ir užsimojimai, laikome malonia pareiga painformuoti pirmoje eilėje visus tuos, kurie mūsų žodžiais patikėjo ir mums atėjo į pagalbą, jog pradėtus namus, lietuvių salioną Kordoboje jau pastatėme!

Vidujinę saliono dalį (po stogu) sudaro vidutinio dydžio salė su bufetu, skaitykla bei raštine ir judomaja scena, kuri žemos metu tinka vidaus kultūriniams parengimams, o vasaros metu — lauko parengimams. Pati salė kaip ir šokių aikštelė grįsta mozaikomis. Visas žemės sklypas aptvertas mūrine tvora ir apsodintas medeliais. Baigti taip pat vandens, kanalizacijos ir apšvietimo darbai. Dabartiniu metu pradėtas paskutinis — vidaus dažymo ir gražinimo darbas. Jei ekonominės sąlygos leis, gal iki oficialaus saliono atidarymo dienos atliksime saliono išorės tinkavimo ir vaikų žaidimo aikštelės paruošimo darbus. Taip pat jau įsigijome dalį reikalingiausio inventoriaus: kėdžių, stalų, indų, jaunimo pastangomis pateforą (tokadiskos) ir garsiakalbį. Žodžiu, kaip naujakuriai, jaučiamės pilnai atsistoję ant savų kojų. Be paramos iš šalies, daug darbo valandų teko aukoti kiekvienam drangijos nariui, ypač savo laisvalaikius šeštadieniais ir sekmadieniais. Nuo to neatsiliko moterys, jaunimas ir vaikai. Šiandien tos sunkios prakaito valandos jau pradeda užsimiršti, nes gyvename ateities džiaugsmu ir viltimi.

Oficialus naujai pastatyto saliono atidarymas numatytas ateinančių metų vasario 16 dieną. Taigi esame visai arti prie tos didelės šventės, kuriai nuoširdžiai mes visi kordobiečiai ruošiamės. Tikimės, kad prie to didelio mūsų džiaugsmo, kuris skiriamas priaugančiai kartai — mūsų lietuviškam jaunimo labui prisidės ir visi mūsų malonūs talkininkai ir rėmėjai, savo atsilankymu. Tad iki malonaus pasimatymo naujam salione jo atidarymo proga, ateinančio vasario 16 d.

Kordobos Susivienijimo Liet.
Arg. 6-to sk. valdyba

MIRĖ JURGIS ŠLAPELIS

Po sunkios ligos Clinicas ligoninėje lapkričio 7 d. mirė Jurgis Šlapelis, sulaukęs 58 metų amžiaus. Buvo kilęs iš Butėnų kaimo, Šimonių valsč. Į Argentiną atvyko 1923 m. Dirbo įvairiuose darbuose, buvo rimtas ir labai gero būdo žmogus, „Neptūno" draugijos narys. Lapkričio 8 d. geraširdžiai lietuviai palydėjo Jurgį į San Jeronimo kapines, papuošdami jį daugybe gyvų gėlių vainikais.

PADĖKA

Mirus mano broliui Jurgiui Šlapeliui širdingai dėkoju visiems lietuviams prisidėjusiems prie mano brolio laidotuvių **K. Mogilienė**

* **Antanas Sabutis** yra vienas iš geriausiai baigusių Kordobos universiteto „Monserat" penktąjį studijų metą.

* **Kazimieras ir Marija Stankūnai**, virš mėnesio laiko praleidę Bs. Airėse sveikatos reikalais, grįžo į Villa del Dique. Marija Stankūnienė turėjo tulžies operaciją, po kurios sveikata gerėja.

* **Gen. T. Daukantas** atvyko keletai savaičių pas p. p. Bukauskus į Villa del Dique atostogoms.

PADĖKA

Arg. Liet. Jaunimo Teatrui, pastačiusiam š. m. lapkričio 5 d. Susivienijimo Liet. Argentinoje Dr. Vinco Kudirkos vardo salėje penkių veiksmų dramą „IŠ MEILĖS", ypatingai to veikalo pastatymo vadovėms panelėms Irenai Andriuškaitei ir Herminijai Burbaitei, lygiai visam meno kolektyvui ir atskiriems veikėjams ir visiems šio meniško darbo talkininkams reiškiame nuoširdžią padėką ir linkime toliau vieningai ir gražiai ugdyti scenos meną savo tėvų kalba.

Susivienijimo Liet. Arg.
Centro Valdyba.

DĖMESIO!

Savišalpinė ir Kultūrinė Dr-ja
Dr. J. BASANAVIČIAUS VARDO — LIETUVIŲ CENTRAS
š. m. gruodžio 11 d. savo patalpose c. Tabaré 6950,
Villa Lugano, Buenos Aires, ruošia

PIETUS-ASADO.

Po vaišių šeimyniški šokiai. Bilietus įsigyti iš anksto.

Kviečiame tą dieną visus į Lietuvių Centrą.

A. ✝ A.

MŪSŲ MIRUSIEJI

Ona Marija Jurenytė lapkričio 13 d. mirė Rawson ligoninėje. Sirgo apie metus laiko ir turėjo 4 sunkias galvos operacijas. Velionė buvo gimusi 1935 m. kovo 31 d. Argentinoje. Paliko liūdinčius tėvus ir artimuosius kaimynus Oną ir Joną Janušius, Klemensą ir Petrą Ružinskus ir eilę kitų draugų ir draugių. Palaidota su religinėm apeigom sekančią dieną San Justo kapinėse, dalyvaujant dideliam skaičiui lietuvių, kurie jos kapą papuošė gėlėmis.

Mielas skaitytojau, ar jau užsimokėjai „LAIKO" prenumeratą?

PARDUODAMA

žemės sklypas 42 x 10 m. Parque Rivadavia, 3½ kvadros nuo esfaltuotos Av. Rivadavia ir 9 kvd. nuo stoties Alvarez, Partido Gen. Rodriguez. Geros išsimokėjimo sąlygos.
Kreiptis: **Emilija Plaipa, Suarez 1596, Capital Federal.**

LIETUVIŠKAS PENSIJONAS
c. 19, nr. 854, Miramar, F. C. G. R., netoli plažo, atidarytas visus metus. Nuo kovo 10 d. iki gruodžio 15 d. papiginta kaina.
Savininkas
JUOZAS VASILJAUSKAS

ČIUŽINIŲ IR UŽUOLAIDŲ DIRBTUVĖ-PARDUOTUVĖ

Parduodam medvilnė, vilnos, įvairios drobės, valizoms užvalkalai, gulimos kėdės ir turkiškos lovos. Taisomos minkštos kėdės.

Kainos prieinamos
Sav. Antanas Šalčiūnas
Juan B. Alberdi 925-31.
T. E. 60-2784.

* **Montevideo Liet. Kat. RADIO PUSVALANDIS** yra kiekvieną sekmadienį 8,30 val. ryto radio Solis bangomis (CX 44).

ELEKTRICISTAS

* PRECYZINĖ ELEKTROS TECHNIKA

REMONTUOJAMA:
* ŠALDYTUVAI - HELADEROS,
* RAŠOMOSIOS,
* SKAIČIUOJAMOSIOS MAŠINOS ir
* VENTILIATORIAI.

Mėnesinis mokestis
DARBAS GARANTUOJAMAS

B. ASAKA
Dirbtuvė-taller: MEXICO 766 — Butas: MEXICO 950
T. E. 38 - 2950

Imprenta de "LAIKAS"
Mendoza 2280 * Avellaneda

MIRĖ J. MURAUSKAS

Po ilgos ir sunkios ligos lapkričio 20 d. su šiuo pasauliu atsiskyrė a. a. Juozas Murauskas. Velionis buvo gimęs 1884 m. vasario 18 d. Vainute, Tauragės apskr. Dideliame nuliūdime liko žmona Severija Vaičūnaitė - Murauskienė, duktė Eivira Murauskaitė - Kerekes su šeima, sūnus Adolfas su žmona ir daug draugų. Palaidotas su religinėmis apeigomis lapkričio 21 d. Sarandi kapinėse.

* **Marija Bružienė** po keliu mėnesių ligos mirė lapkričio 11 d. Velionė gimė 1931 m. Lietuvoje. Ilgą laiką gyveno ir Šiaurės Amerikoje. 1930 m. atvyko į Argentiną. Liko nuliūdęs vyras, sūnus, 2 dukterys, anūkas, 5 anūkės ir keletas giminių Šiaurės Amerikoje ir Lietuvoje. Sekančią dieną su religinėmis apeigomis buvo palaidota Sarandi kapinėse, dalyvaujant skaitlingam skaičiui lietuvių, kurie susirinko paskutiniam atsisveikinimui su velione. Tebūna mūsų mirusiems tautiečiams lengva Argentinos žemė.

PAMALDOS UŽ MIRUSIUS

19 gruodžio 10,30 val. lietuvių suma už a. a. Antaną Šalčiūną.
Kviečia visus gimines ir pažįstamus nuliūdusi žmona.

* **Gruodžio mėn. 10 d. 9 val. gedulingos Šv. Mišios už a. a. Joną Marčiulevičių lietuvių Aušros Vartų parapijos bažnyčioje. Kviečia visus gimines ir pažįstamus liūdinti žmona, sūnus ir dukterys.**

AVELLANEDA — Bs. As.

* **Teodora Berteškienė** yra suparaližuota. Ją lanko kilnios širdies lietuviai ir lengvina jos kančias. Ligonė yra savo namuose, c. Pringles 367, Lanus.

* **Kun. J. Jakaitis** iš Rosario lankėsi Bs. Aires. Ta proga atvežė LKT muzėjui brangių eksponatų.

* **Povilas Rastauskas** gavo liūdną žinią. Lietuvoje mirė jo motina ir brolis Boleslovas. Žinia apie jų mirtį pasiekė Povilą tik po 4 metų.

* **F. Meškulienė** serga. Rūpestingoje gydytojų priežiūroje ligonė tikisi greit atgauti sveikatą.

* **Adolfas Cholno** turi Wildėje nuosavą namą. Pastaruoju laiku ruošiasi statyti barui ir sandėliams mūrines patalpas.

* **Stasys Jutinskas,** dirbdamas prie savo namų remonto, nusidegino dešinę ranką. Gydosi namuose.

* **Algimantas Auštra** vinių gamyboje daro didelę pažangą. Įsigijo keletą reikalingų mašinų, o pastaruoju laiku sužinojo, kad bus gauta dar viena didelė mašina reikalingiems darbams.

TEMPERLEY

SUSIRINKIMAS

A. L. B-nės Temperley Apylinkės Valdyba kviečia visus savo narius į

VISUOTINĄ SUSIRINKIMĄ,

kuris įvyks š. m. lapkričio mėn. 26 d. 17 val. (šeštadienį), pas p. p. Repečkus, c. Avellaneda 1001, Temperley.

Po susirinkimo linksmi šokiai su „šlapiais" užkandžiais, buf. tvarka. Beto, bus įvairumų, kurių tarpe Apylinkės Karalienės rinkimai.

Pastaba:

Nesant kvorumo, po pusės valandos bus šaukiamas antras susirinkimas, kurio nutarimai bus teisėti, nežiūrint susirinkusiųjų skaičiaus. **Ap. Valdyba.**

OPERAVO

Š. m. lapkričio 12 d. Lomas de Zamora ligoninėje padarė chirurginę operaciją poniai Salomejai Gotcaitienei. Jos sveikatos stovis geras. Laukiame greit grįžtant į šeimos židinį. **K.**

BENDRUOMENĖS VALDYBOS DARBO GAIRĖS

J. A. V. L. B. Valdyba rugsėjo 3 d. posėdy aptarė ir priėmė savo darbo planą. Klausimai bus svarstomi ir sprendimai daromi posėdžiuose, bet kiekvienas narys vadovaus savo srities darbams.

Atskirų valdybos narių pareigos bus tokios:

PIRMININKO — vadovavimas, atstovavimas, bendruomeninė informacija;

VICEPIRMININKO — pavadavimas, administracija (seniūnijos, apylinkės, apygardos, rajoniniai suvažiavimai ir kt.), valdybos ūkio reikalai;

SEKRETORIAUS — protokolai, raštinė, kartoteka, archyvas;

IŽDININKO — piniginiai dokumentai ir atskaitomybė, tautinio solidarumo įnašai, nario knygelės ir ženkleliai, valdybos turtas;

NARIO ŠVIETIMUI — mokyklų ir mokinių žinios (statistika ir kt.), pamokų lentelės ir programos, vadovėliai, jaunimo skaitiniai, jaunimo, sporto ir kt. organizacijos (santykiai su jomis, darbo derinimas ir kt.), Švietimo Taryba;

NARIO KULTŪROS REIKALAMS — lietuvių mokslo, meno ir apskritai kultūrinės veiklos reikalai, Kultūros Fondas;

NARIO KULTŪRINEI INFORMACIJAI — kultūrinės informacijos (ypačiai anglų kalba) organizavimas, kova su klaidinga bei tendencinga informacija ir propaganda, informacinių leidinių organizavimas ir rėmimas, Kultūrinės Informacijos Biuras.

P. S. Artinantis Argentinos Liet. Bendruomenės rinkimams, gal būt, reikėtų atkreipti dėmesį į tas J. A. V. Bendruomenės valdybos darbo gaires.

ARGENTINOS LIETUVIŲ PREKYBININKŲ IR PRAMONININKŲ SĄJUNGOS ŠEIMYNINIS

POBŪVIS GAMTOJE

įvyks 1955 m. gruodžio (diciembre) mėn. 4 d., sekmadienį, p. K. Gasevičiaus ūkyje, Parada km. 29 (C. Saurriques), FCN Roca, Prov. Buenos Aires.

Maloniai kviečiame narius, prijaučiančius ir svečius praleisti dieną jaukioje lietuviškoje nuotaikoje, prie bendrų užkandžių, pietų ir šokių.

Dalyvavimas vien su asmeniškais pakvietimais.

Kainos: Vyrams $ 30, Moterims $ 20, Vaikams $ 10.

Kreiptis sek. telefonais: 59-5248, 67-5663, 22-5461, 78-3342, 76-4887, 20-9578, 69-8515, arba pas Valdybos narius.

ALPPS valdyba.

IŠNUOMOJA NAMĄ VASAROS ATOSTOGOMS

tinkamą šeimai; pliaže Chepadmalal tarp Mar del Plata ir MiraMar

Kreiptis:

K. Kaušilas, Estafeta, Playa Chepadmal, Estancia Sta. Silvia, Mar del Plata, ar į „Laiko" Adm.

„LAIKO" SPAUSTUVĖ

pigiai ir meniškai atspaudžia vizitines, vokus, propagandos lapelius, vestuvinius pakvietimus, Pirmos Komunijos paveikslėlius, įvairius komercinius blankus ir atlieka kitus spaudos darbus.

Kreiptis:
Mendoza 2280, Avellaneda, Buenos Aires. T.E. 20-9027

TEXTIL BRAŽĖNAS
Lietuvių audimo fabrikas.
Tucuman 3718
Monte Chingolo 4 de Junio

SIUVIMO AKADEMIJA
Profesora ONA BALNAITYTĖ
c. Manuel Esteves 1129, Dock Sud.
SINGER SISTEMA
Trečia pamoką pasisiūsi savo drabužį.

BERISSO LIETUVIŲ UŽEIGA
VALGYKLA - RESTORANAS
Sav. **Br. Baltušis ir Alf. Žumbakis**
c. Nueva York 4708, Berisso.

* **OPTIKAS V. RASIŪNAS:** Gral. Mariano Acha 876, Morón: Šešt. 13 — 17 val. ir sekm. 13 — 16 val.

* **MINKŠTŲ KĖDŽIŲ DIRBTUVĖ** Sav. Mikelionis ir Gelbuda: Cosquin 5565, Villa Lugano.

V. RAMANAUSKAS
RADIO TECHNIKAS
mokslus baigęs JAV-bėse.
Dirba naujus ir taiso visokių rūšių radio aparatus. Duoda išsimokėjimui.
POLA 289, Buenos Aires
T. E. 64 - 4154

PAJIEŠKOJIMAS

Pijus Bajoras - Bajoraitis, gyv. (24a) Hamburg - Kokstedt., Grenzstr. 7. 26/2, Wohnlager, Radrennbahn, Germany, kilusio iš Lietuvos Kumečių kaimo, Lankeliškių valsč. Vilkaviškio apskr. pajieško **Simono Jakimavičiaus,** kilusio iš Santaros kaimo, Lankeliškių valsč., Vilkaviškio apskr.

ŠKELBIMAS

Vincas Pupelis, stalius, pašauktas eina į namus. Kreiptis: c. Victor Manuel 1188, Caseros, F.C.N. G.S.M.

PARSIDUODA GEROMIS SĄLYGOMIS:

QUILMES

mieste, gražiame rajone prie Av. Vicente Lopez, moderni 2-jų augštų chalet, 163 kv. m. statybos ploto, susidedanti iš patogių gyvenamųjų ir miegamųjų kambarių, garažo, skalbyklos, terasos ir su gazo, centralinio apšildymo ir karšto vandens įrengimais.

CORDOBA

Villa del Dique mieste, kalnų vasarvietėje prie ežero Calamuchita, lietuvių kolonijoje, gražus 1.000 kv. m. ploto žemės sklypas.

SANTA TERESITA

pajūrio vasarvietėje prie Atlanto vandenyno 600 kv. m. žemės sklypas.

Teirautis:

Calle Catamarca 126 esq. Av. V. Lopez, Quilmes.

Antrad., Ketvirt., Šeštadieniais po pietų.

LAIKRODŽIUS, ŽIEDUS IR KITOKIAS BRANGENYBES
taisau ir parduodu naujus.
NIKODEMAS LEIPUS
Cangallo 192, Temperley,
T. E. 243-4702

* **MOTERŲ GROŽIO SALIONAS IR KIRPYKLA „HENRY".** Įvairiausių madų šukavimas moderniausiomis priemonėmis, 20 metų praktika. Sav. Henrikas Lukaševičius: **Leandro N. Alem, 818, Banfield.**

* **„PENSION LITUANA", sav. Juozas Palšis:** Villa Rumipal, Córdoba, Dpto. Calamuchita. Prie žavingo kalnų ežero. (Lago Embalse). Lietuviški valgiai, mandagus patarnavimas. Pragyvenimas dienai tik $ 19. —

* **CONDOR HOTEL, Villa Rumipal,** frente al Balneario del Embalse del Rio III (Sierras de Cordoba) Sav. Paulauskas ir Degulis.
Lietuviški valgiai. Pragyvenimas dienai tik $ 19.

* **„LIETUVA" Sav. V. Nalivaika.** Dėl informacijų kreiptis: Turismo Agencia, **Florida 165** (Galeria Güemes), escritorio 529, p. 5. T. E. 33 - 9584.

* **ALF. DEGULIO ir K. PAULAUSKO** lietuviškas restoranas su lietuviškais valgiais yra Paseo Colón 449, Buenos Aires. Didelis valgių pasirinkimas, mandagus aptarnavimas. Aptarnauja patys šeimininkai.

* **„ŽEMAITIJA", Islas del Ibicuy. Sav. J. ir A. Burokai.**

NUOSAVYBIŲ ADMINISTRAVIMAS

JUANA DAILYDĖ, vedėja

SANTIAGO DEL ESTERO 286, p. 4, e. 4; T. E. 37-6435

Perka ir parduoda neužimtus namus. — Suteikia paskolas pagal namų, žemės ir statybų garantijas nuo 3 iki 15 metų už 9%.

MIKŠTŲ KĖDŽIŲ FABRIKAS

GAMINAMOS ĮVAIRIŲ STILIŲ MINKŠTOS IR STIPRIOS KĖDĖS.

ATLIEKAMI ĮVAIRŪS STALIAUS DARBAI.

Savininkas

Jonas Janušis

COCHABAMBA 1811-17
Villa Scasso
T. E. 652 Tablada 0110

LIETUVIAMS 20% NUOLAIDA

su moderniu — elektrišku kopmlektu, fotografuojant **sužiedotuves, vestuves, krikštynas, gimtadienius ir parengimus.** Organizacijų veiklos nuotraukos spaudai — **Veltui.** Visi foto darbai ir filmų pardavimas.

L. Kančausko FOTO „REPORTER",
c. Mendoza 2249, Avellaneda (prieš liet. bažnyčią)
T. E. 20-9027 nuo 16 iki 20 val.

ALBERTO E. TIMINSKAS

COCHERIA „MITRE"

Pasirūpina laidotuvėmis — veža ligonius — daro keliones į tolimesnes vietas — nuomuoja automobilius vestuvėms ir krikštams.

B. Rivadavia 718 T. E. 22 - 2045 Piñeyro

URŠULĖ KARVECKAITĖ - GODIENĖ IR KONSTANCIJA JUSIENĖ

153-ojo „LAIKO" numerio Garbės Leidėjos

Uršulė Godienė gimė 1901 m. kovo 5 d. Labanoros miestelyje, Utenos apskrityje. 1921 m. gegužės 15 d. sukūrusi šeimos židinį su Alfonsu Goda susilaukė sūnaus Antano ir dukters Onos, vėliau ištekėjusios už p. Zupkaus. Uršulė Godienė, būdama kilnios širdies ir uoli lietuvių veikėja nuo jaunų dienų dalyvavo choruose, o atvykusi į Urugvajų greit įsijungė į katalikišką veikimą. Šiuo metu mūsų Garbės Leidėja yra Urugvajaus Lietuvių Katalikių Moterų dr-jos valdybos narė. Savo sutaupomis rėmė radio valandėlę, prisidėjo prie lietuvių bažnyčios statybos Urugvajuje ir dabar remia lietuviškas kultūrines įstaigas. Uršulė Godienė ir Konstancija Jusienė buvo neišskiriamos draugės. Nors šiandien Konstancija Jusienė jau mirusi, bet Uršulės dėka jos vardas buvo įamžintas į „Laiko" Garbės Leidėjų eiles.

Konstancija Jusienė gimė Lietuvoje, Labanoros parapijoje, Utenos apskr. Ten praleido ir jaunystės dienas. 1929 m. atvykusi į Urugvajų susipažino su Eduardu Jusiu. Ištekėjo 1936 m. Abu pavyzdingai darbuodamiesi įsisteigė bronzos liejyklą ir greit įsiveržė į Urugvajuje ekonomiškai pirmaujančių lietuvių tarpą. Nors buvo turtingi, bet gyvenime liko labai paprasti, visiems prieinami ir su visais vienodai nuoširdūs. Nuolat lankydavosi draugijų parengimuose, jų šventėse ir rėmė lietuviškas įstaigas. Besikuriant lietuvių parapijai Montevideo mieste, daug padėjo savo sutaupomis. Paskutiniu laiku jų lėšomis buvo įtaisyti naujai lietuvių bažnyčiai 2 gražūs varpai. Konstancijai mirus visa Urugvajaus lietuviškoji kolonija liūdėjo, susirinko jai išreikšti paskutinę pagarbą. Laidotuvėse dalyvavo ir Lietuvos Ministeris J. E. dr. Kazimieras Graužinis su Ponia. Palaidota buvo Buceo kapinėse. Per laidotuves kalbėjo rašytojas K. Čibiras, kun. J. Giedrys ir kiti. Visi jautė, kad neteko artimo žmogaus, kuriai Viešpats suteiks nupelnytą amžiną laimę.

Uršulei Godienei, įsirašiusiai į „Laiko" Garbės Leidėjų eiles ir Eduardui Jusiui, įamžinusiam a. a. Konstanciją į Spaudos Rėmėjų ir šio „Laiko" numerio Garbės Leidėjų eiles, „Laiko" redakcija ir administracija taria nuoširdų lietuvišką ačiū.

Tikimės, kad atsiras ir daugiau lietuvių, kurie savo sutaupomis parems lietuvišką spaudą, tuo prisidėdami prie mūsų kolonijos religinio ir tautinio atgimimo, nes gera spauda yra galingiausias ginklas prieš tamsybių siautėjimą.

BUENOS AIRES

Arg. Liet. Bendruomenės 5 metų minėjimas dėl tam tikrų aplinkybių nukeliamas į rudenį.

* „Birutės" Dr-jos metinė šventė įvyks gruodžio 4 d. Lietuviška Suma bus Dr-jos intencija. Šv. Cecilijos choras kviečiamas pagiedoti Sumos metu.

* **Feliksas Naruševičius** gavo pensiją. Dirbo baldų dirbtuvėje. Ponai Naruševičiai turi didelį mūrinį namą, leidžia dukterį į mokslą.

* **Jonas Janušis**, prekybininkas, gavo naują telefono numerį. Jis turi kėdžių dirbtuvę, todėl suinteresuotiems pranešame, kad jo dabartinio telefono numeris yra 68-5950. Adresas: C. Cochabamba 1811-17, Villa Scasso.

* **Adolfas Veselis** turėjo stiprų širdies priepuolį. Greita gydytojo pagalba gyvybė buvo apsaugota.

* **Jonas Kalibatas** nuosavam namui stato antrą augštą. Statyba jau žymiai įpusėta.

* **Alfonsas Barzdžius** pardavęs elektros reikmenų krautuvę įsigijo netoli Bahia Blanca didelį restoraną - bar. Naujos nuosavybės reikalais šiomis dienomis lankosi Bs. Aires.

* **Alfonsas Banilis** c. Catagaita, Wildėje turi nuosavą namą, kuris pralenkia visus kitus aplinkinius namus savo grožiu. Šiuo metu savajam sodelyje sodina medžius.

NAUJI „LAIKO" RĖMĖJAI

$ 105 — L. ir T. Petrauskai
$ 50 — K. Mikelaitis
$ 30 — č. Stankūnavičius
$ 20 — O. Jurėnienė
$ 20 — N. N.
$ 15 — A. Sabutis
$ 10 — V. S.
$ 5 — V. Grigaitis
$ 5 — I. Lukoševičius
č 5 — J. Mažeika.

Už aukas nuoširdžiai dėkoja
„LAIKO" Administracija

O. Kasparienei už $ 50.— auką Aušros Vartų parapijos vargonams nuoširdžiai dėkoja
Parapijos Klebonas

AUKOS L. K. T. MUZĖJUI

Kun. Jonas J. Jakaitis — Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio Gedimino ordino garbės ženklą, gautą už nuopelnus Lietuvai.

Nežinomojo kalinio iš Pravieniškių kalėjimo — Kristaus kančios įrankiai meniškai sudėstyti butelyje. Iš Lietuvos atvežė I. Kazlauskas, dovanojo muzėjui **O. Glemžienė.**

O. ir A. Kairiai — $ 100.

N. Dalinkevičienė — rankšluostį.

V. ir S. Pačeržinskai — 30.—

Visiems aukotojams, **A. Paršeliui** už vitrinos pataisymą ir **V. Sviderskui** už rėmų nudažymą maloniai dėkoja
Muzėjaus Vedėja

EKSKURSIJA IŠ BERISSO

Š. m. lapkričio mėn. 12 d. gausi ekskursija iš Berisso, ypač „Mindaugo" draugijos apsilankė L. K. T. Muzėjuj stebėdamiesi gražiu Muzėjaus sutvarkymu ir plėtimu.

Prisimintina, kad ir berisiečiai muzėjų yra gausiai parėmę savo eksponatais; ypatingai daug pasidarbavę **V. ir O. Stundžiai.**

BAIGĖ PRADŽIOS MOKYKLĄ

Šiais metais Aušros Vartų parapijos mokyklą baigė septyni lietuviukai: **Juozas Karolis Balkūnas, Stasys E. Povilonis, Albertas Aleksandras Skobickas, Viktorija E. Bagdonaitė, Alicija Deveikytė, Ona I. Glambaitė ir Genovaitė F. Preikšaitė.** Aušros Vartų mokyklą vedė Seselės Kazimierietės, kurios su nenuilstamu uolumu dirba lietuviškos kolonijos labui. Seselės šiais, kaip ir pereitais metais vedė ir Aušros Vartų Lietuvių šeštadienine mokyklą bei paruošė vaikučius Pirmajai Komunijai.

Linkime baigusiems lietuviukams nepamiršti mūsų mokyklos ir įsijungti į lietuviškos kolonijos pulsą.

* **Bronius Švedas** išvyko atostogoms į Tandil. Mano išbūti apie mėnesį **laiko.**

* **F. Uzvaltas** iš Urugvajaus buvo atvykęs į Bs. Aires pas p. p. Zakarauskus. Ponai Zakarauskai gyvena Caceros. Svetys aplankė Lietuvių Salę Avellanedoje ir kitas kultūrines įstaigas ir grįžo atgal į Montevideo.

* **Aleksandras Jankauskas** sunkiai serga. Liga kelia susirūpinimo žmonai ir sūnui.

* **Zosė Jankauskienė** susilaužė kairę ranką. Prieš kiek laiko buvo sulaužyta ir dešinioji ranka.

* **Alicia Kinderytė** su gerais pažymiais baigė „Escuela Profesionale Nacional N. 2" mokyklą, gaudama komercijos sekretorės titulą. Atsisveikinimo vaišės su mokykla įvyko lapkričio 12 d. mokyklos patalpose.

* **Antanas Gogelis** sunkiai serga. Ligonį namuose prižiūri gydytojas ir žmona.

* **Rožė Katinaitė**, švęsdama 20-tą gimtadienį, sulaukė daug svečių. Prie puikiai paruošto stalo matėsi visuomenės veikėjų, spaudos atstovų, Lietuvių Jaunimo Teatro žvaigždžių ir daug gražaus lietuviško jaunimo. Rožė Katinaitė turi grožio salioną, o jos tėvelis dviračių taisymo dirbtuvę ir dviračių parduotuvę.

* **Mok. Elzė Diminskienė** skaitė paskaitą birutietėms mergaitėms ir moterims lapkričio 20 d. Per tos dienos susirinkimą buvo nutarta padaryti savaitines išvykas su lietuviškuoju jaunimu, kad jis arčiau susigyventų, pamiltų lietuvių kalbą, o kartu ir gražiai praleistų laiką ore. Jaunosios mergaitės ir moterys, kurios nepriklauso birutietėms, turėtų įsijungti į jų būrį, kad kartu brėstų lietuviškam darbui.

KRIKŠTYNOS

Haydée Beatričė Šaulytė, Juozo ir Sofijos Gerumbauskaitės Šaulių duktė, buvo pakrikštyta Aušros Vartų lietuvių bažnyčioje lapkričio 19 d. Krikšto tėvai buvo Vilma Dora Bartolich ir Stasys Andriulionis.

* **Ponams Survilams** lapkričio 18 d. gimė sūnus, kuriam duotas Hektoro Bernardo vardas.

* **Ponai Petraičiai** lapkričio 15 d. susilaukė dukters, kuri gavo Viktorijos Rimos vardą.

SUKŪRĖ ŠEIMAS

Marcelė Paspirgėlytė ir Jonas Čemeška su religinėmis apeigomis sukūrė lietuvišką šeimą lapkričio 10 d. Sutuoktuvių liudininkai buvo Jonas Paspirgėlis ir Apolonija P. Čemeškienė.

Lapkričio 12 d. priėmė moterystės sakramentą **Vladislovas Navalinskas** ir **Noemi Aracali Villeverde.** Liudininkai buvo Marcelino Atilio Villaverde ir Monika Dijokaitė Navalinskienė.

Marija Estera Glambaitė ir Alcides Nicolas Oddi apsivedė Aušros Vartų lietuvių bažnyčioje lapkričio 12 d. Vedybų liudininkai buvo Juozas Albertas Glamba ir Leda Shirley Oddi de Puritta.

Jonas Eduardas Giačas ir Teresa Matilde Sandor priėmė moterystės sakramentą Aušros Vartų lietuvių bažnyčioje lapkričio 19 d. Liudininkais buvo Juan Sandor ir Julia M. de Stier.

Marija Vincenta Stasiūnaitė ir **Petras Gauris** sukūrė lietuvišką šeimą Aušros Vartų bažnyčioje lapkričio 19 d. Sutuoktuvių liudininkai buvo Andres Martinez ir Maria Elena Gaurytė de Martinez.

PAJIEŠKOJIMAI

Pajieško iš Brazilijos: **Veronika Markauskaitė**, gyv. Caixa Postal 4118, Sao Paulo, Stefanijos Pavilonytės, Adelės Baltušytės, Konstancijos Jonušytės; **Balys Latvėnas** tuo pat adresu pajieško Antano Dručiūno ir Antano Pajėdžio. **Pranas Satkūnas** pajieško Antano Maslausko, kilusio iš Skemonių parapijos, Utenos apskr. Atsiliepti: Rua Sete 11, Vila Zelina, Sao Paulo, Brasil.

Antanas Maniušis, Rua Ibitirama 1103, Vila Prudente, Sao Paulo, pajieško Antano Kindurio ir Antano Aškinio iš Mineiškienų kaimo, Linkmenų valsč., gyvenančių nuo 1929 m. Argentinoje.

Julius Stankevičius, Rua Indiapeba, 39. A., Sao Paulo, pajieško Kazimiero Tamoliūno, gyvenančio Argentinoje. Visi šie pajieškomieji gali taip pat kreiptis ir į „Laiko" administraciją, pas Pijų Gudelevičių.

Artimųjų pajieškomi Stasys UZNYS, gim. 1916 m. iš Plungės, Aleksandras PUMPOL, gim. 1913 m. liepos mėn. ir Maksas - Arthuras PUMPOL, gim. 1919. IX. 10.

Pajieškomi: Alfonsas ORENTAS, Justinas ŠVELNYS ir Kęstutis STEPŠYS.

Pajieškomi arba žinantieji apie juos prašome susisiekti su PLB Vokietijos Krašto Valdyba adresu: Litauisches Zentralkomitee, (17a) Weinheim/Bergstr., Postfach 233, Germany.

LAIKAS

CORREO ARGENTINO CASA CENTRAL

Franqueo Pagado
Concesión Nº. 4289

Tarifa Reducida
Concesión Nº 4015

„EL TIEMPO" Semanario Lituano
Mendoza 2280, Avellaneda, Bs. As.; T.E. 20-9027

Registro Nacional de la Propiedad Intelectual Nº. 485984

Redaguoja **Red. Kolegija.** Red. **Antanas Kleiva.** Rankraščiai **taisomi**
Redakcijos nuožiūra, nesunaudoti — grąžinami tik autoriams prašant.
KAINA: Argentinoje metams $ 50.—, pusm. $ 27.—, vienas nr. $ 2.—
Urugvajuje met. 5 ur. p. Kitur — met. 3 dol. Oro paštas met. 5 dol.

IX METAI Nr. 153 — 24 de Noviembre

VYČIŲ DRAUGIJOS 9-tos METINĖS SUKAKTIES MINĖJIMAS

įvyksta lapkričio 26 d. 21 val. Lietuvių Salėje, Brasil 835, Avellaneda.

Programoj:

1) „Keleivis" — monologas — *A. Slančiauskas,*
2) Lietuvių tautinių šokių grupė,
3) Chardas — vengrų šokis,
4) Ispanų tipiški šokiai,
5) Amerikos „Boogie - Woogie",
6) Argentinų tango pora,
7) Argentinos tautinių šokių ansamblis.

Po programos šokiai ir žaidimai, grojant

GABRIEL ORKESTRUI.

Nepraleiskit progos puikiai pasilinksminti.

ARGENTINOS LIETUVIŲ JAUNIMO ATOSTOGOS

p. p. M. ir K. Stankūnų padovanotoje viloje
VILLA DEL DIQUĖJE

šiais metais bus nuo ateinančių metų sausio 3 iki vasario 28 d.

BERNIUKAMS sausio 3 — 31 d.,
MERGAITĖMS vasario 1 — 28 d.

Berniukų atostogoms vadovaus Kunigai Marijonai.
Mergaičių — Šv. Kazimiero Seserys.

Atostogos duos progą ne tik sveikai praleisti laiką kalnuotoje vietoje ir prie ežero, bet taip pat bus mokoma lietuvių kalbos ir kitų lietuviškų dalykų.

Užsirašyti reikia iš anksto Aušros Vartų parapijos raštinėje, Mendoza 2280, Avellaneda, T. E. 20 - 9027. Užsirašyti vėliausiai iki gruodžio 20 d., nes bilietus reikia iš anksto supirkti. Jaunime, į kalnus!

Atostogautojai lanko žymesniąsias vietas, laipioja po kalnus, džiaugiasi gražiąja Kordobos kalnų gamta, išmoksta savarankiško gyvenimo. Jaunuoli, įsijunk į jų būrį.

Stovyklaujantis jaunimas maudosi Calamuchito ežere, plaukioja laiveliais, žaidžia, linksminasi ir džiaugiasi teikiamais malonumais, beto išmoksta tėvų kalbą.